

Følgegruppens statusrapport for Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet 2021

Del I - Hoveddel

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Følgegruppens statusrapport for Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet 2021
Del I - Hoveddel

2022

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

1	Resumé.....	4
2	Indledning og formålsbeskrivelse.....	8
3	Aktuel status på initiativer i sprogstrategien	10
4	Udviklingen på fremmedsprogsområdet	16
4.1.1	Grundskolen.....	16
4.1.2	Ungdomsuddannelserne.....	19
4.1.3	Videregående uddannelser.....	25
5	Fremmedsprogsrådets udfordringer og følgegruppens anbefalinger	28
5.1.1	Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet	28
5.1.2	Udbud og valg af fremmedsprog.....	29
5.1.3	Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau	32
5.1.4	Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer	32
6	Bilag	34
6.1	Bilag A: Kommissorium for følgegruppen til regeringens sprogstrategi.....	34
6.2	Bilag B: Oversigt over medlemmer af følgegruppen til regeringens sprogstrategi.....	36

1 Resumé

Fremmedsprogsområdet har i en årrække været udfordret i hele uddannelsessektoren. I 2018 nedsatte den daværende regering en følgegruppe som led i den nationale sprogstrategi *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet*. I denne rapport gør følgegruppen status på effekten af de initiativer, der er sat i gang i regi af sprogstrategien samt den generelle udvikling på fremmedsprogsområdet. Udviklingen på området gennemgås på tværs af grundskolen, de gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne, eux, læreruddannelsen og universitetsuddannelser i fremmedsprog med fokus på følgende fem temaer:

1. Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet
2. Skolernes udbud og elevernes valg af fremmedsprog i grundskolen
3. Institutionernes udbud og elevernes/de studerendes valg af fremmedsprog i gymnasiet og på de videregående uddannelser, herunder, hvor mange der vælger sprog og sproglige uddannelser samt hvilke sprog, der vælges
4. Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau
5. Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Rapporten består af to dele: Del I (hoveddel) og Del II (datadel). De centrale pointer fremgår herunder.

Status på den nationale sprogstrategi

1. Etablering af et nationalt center for fremmedsprog

Siden etableringen i 2018 har Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF) på trods af COVID19-relaterede udfordringer gennemført en række initiativer med det formål at styrke fremmedsprog. Centeret har samtidig udgivet flere analyser på området.

2. Lokale sprogstrategier i kommunerne og på uddannelsesinstitutionerne

1 region og 15 kommuner har igangsat arbejde med lokale sprogstrategier. Flere af disse i samarbejde med uddannelsesinstitutioner.

3. Kortlægning af eksisterende efteruddannelsesmuligheder inden for fremmedsprog

NCF har foretaget en kortlægning af eksisterende efteruddannelsesmuligheder inden for fremmedsprog. Kortlægningen viste, at hverken udbud eller efterspørgsel er stor. Det kan dog ikke tages som udtryk for, at der ikke eksisterer behov for efteruddannelse, men snarere at økonomien ofte kan bremse mulighederne for at gennemføre efteruddannelse på området.

4. Friuddannelsesforsøg for sproguddannelserne

I friuddannelsesforsøget findes to forsøg: Absalons forsøg med spansk på læreruddannelsen og fremmedsprogprofilen samt VIA University Colleges forsøg med en Sproglærerprofil. Det foreløbige resultat af Absalons forsøg er, at otte studerende har læst spansk og ingen studerende har påbegyndt fremmedsprogprofilen. Sproglærerprofilen på Læreruddannelsen i Aarhus i VIA University College indeholder to moduler i tillæg til den ordinære læreruddannelse. 130 studerende har hidtil gennemført det tværsproglige introduktionsmodul *Appetit på sprog*, mens det sprogspecifikke modul *Sprogligt boost* i enten tysk eller fransk i samarbejde med Aarhus Universitet har været gennemført tre gange i tysk og en gang i fransk.

5. *Småfagsråd skal nytænke småfagsordningen*

Et af initiativerne i sprogstrategien var nedsættelse af et småfagsråd, der har fået ansvar for at fordele tilskud til de såkaldte småfag. Småfag defineres i denne sammenhæng som små humanistiske fag, der har en særlig national betydning, og som kun har optag ét sted i landet. På nuværende tidspunkt gives tilskud til ti fag¹ under småordningen.

6. *Bevilling til overbygningsuddannelse i konferencetolkning*

Master i Konferencetolkning blev akkrediteret i oktober 2017 og planlægges udbudt hvert tredje år. Fem ud af syv studerende færdiggjorde uddannelsen under første optag. Fire af disse er efterfølgende kommet i relevant beskæftigelse. I 2021 blev yderligere seks studerende tilmeldt uddannelsen.

7. *Følgegruppe og årlig status*

Det sidste af syv initiativer i sprogstrategien er nedsættelsen af følgegruppen, som står bag denne rapport. Følgegruppen har mødtes fem gange for at drøfte rapporten, hvis udgivelse er blevet forsinket pga. COVID-19.

Udviklingen på fremmedsprogsområdet

I rapporten præsenteres centrale data, som først og fremmest viser, at der er markante udfordringer med fremmedsprogsområdet, og at disse ikke er blevet udbedret af de seneste uddannelsesreformer, herunder folkeskolereformen (2014) og gymnasireformen (2017). Dette til trods for, at et formål med gymnasireformen netop var at styrke fremmedsprogsområdet i gymnasieskolen.

På **grundskoleområdet** er der tydelig forskel på udbuddet af fremmedsprogfag, særligt på tværs af geografiske områder. Hvor folkeskolereformen gjorde det obligatorisk for alle folkeskoler at udbyde tysk, så udbydes fransk på et langt mindre antal skoler, fordelt på 67 kommuner². Det er især kommuner i hovedstadsområdet eller andre større byer, der har skoler, som udbyder fransk. Spansk udbydes på meget få grundskoler, da der er tale om en forsøgsordning. I perioden, hvor der har kørt et forsøg med spansk som treårigt valgfag, er andelen faldet markant. Derfor har langt hovedparten (83 pct.) af de danske skoleelever tysk på afgangsbrevet fra grundskolen. 10 pct. har fransk og under 1 pct. har spansk.

I perioden 2010 til 2020 er grundskoleelevernes karaktergennemsnit generelt steget. Dette gælder ligeledes på fremmedsprogsområdet. Gennem hele perioden har elevernes engelskarakterer været højere end det samlede karaktergennemsnit. Franskaraktererne har fulgt det samlede karaktergennemsnit, og tyskkaraktererne har ligget under. Kompetencedækningsgraden³ for fremmedsprogene ligger generelt højt i forhold til gennemsnittet for alle folkeskolens fag, når man ser på såvel sproguddannede lærere som lærere, der af skolelederen vurderes at have tilsvarende kompetencer. Tallet er højere i udskoling end på mellemtrinnet og i indskoling.

¹ Nærorientalsk (arkæologi, ægyptologi, assyriologi) modtager ét samlet tilskud.

² Data tager i dette tilfælde udgangspunkt i skoleåret 2019/20. Tallene er udarbejdet på baggrund af, at mindst én folkeskole i kommunen har planlagt timer i fransk på et klassetrin. Skolerne indberetter oplysninger om planlagte timer med udgangspunkt i den 5. september i skoleåret. Der er i tallet ikke taget højde for, hvilket klassetrin fransk udbydes på. Andelen af skoler, der enten udbyder tysk eller fransk, indeholder nogle usikkerheder. Der er ca. 98-99 pct. af folkeskolerne, der indberetter oplysninger om planlagte timer, hvilket betyder, at mellem 1-2 pct. af folkeskolerne ikke indberetter. Det er kun folkeskoler, der indberetter oplysninger om planlagte timer i fransk og tysk til Børne- og Undervisningsministeriet. Opgørelserne bygger på skolernes egne indberetninger om planlagte timer i starten af skoleåret. Når skolerne har indberettet planlagte timer til Børne- og Undervisningsministeriet, modtager de en kvittering med deres indberetning. Styrelsen for It og Læring har i 2021/2022 haft ekstraordinært fokus på validering af de indberettede planlagte timetal i fransk som 2. fremmedsprog, hvilket har ført til et fald i antal skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog sammenlignet med de tidligere år. Dette indikerer, at antal af skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog de tidligere år har været overestimeret. Det er imidlertid ikke muligt at fastslå omfanget af overestimeringen.

³ Kompetencedækningsgraden dækker over andelen af folkeskoletimer med lærere, der har undervisningskompetence i et givet fag. Der kan enten være tale om formel kompetence (opnået på læreruddannelsen) eller vurderet kompetence (kompetencer som svarer til dem, der er opnået på læreruddannelsen).

På **gymnasieområdet** har andelen af elever på stx med en sproglig studieretning gennem de seneste år været mellem 8 og 10 pct.. På htx har andelen været omkring 1 pct.. Under gymnasireformen har der ikke været mærkbare ændringer i elevernes valg af sproglige studieretninger. Samtidig er der under reformens virke færre elever, som vælger fremmedsprog på A-niveau. Reformen har dog tilskyndet, at andelen af stx-elever med minimum tre fremmedsprog er steget fra 4 pct. til 19 pct. mellem 2017 og 2021. Det er særligt latin på C-niveau eleverne vælger. De største fremmedsprog i gymnasiet er engelsk, som er obligatorisk, efterfulgt af tysk. I perioden 2013-2021 er andelen, som vælger disse sprog på A-niveau, faldet. Det betyder, at der nu er færre elever som afslutter fremmedsprog på A-niveau. Latin C har dog oplevet en modsat tendens, da faget udgør årsagen til stigningen i andelen af stx-elever med tre eller flere fremmedsprog. Ud fra karakterniveau ser elevernes faglige niveau generelt ud til at være højest i fortsættersprog på A-niveau⁴. Disse karakterer er oftest også højere end de samlede gennemsnit for alle fag. Det modsatte gør sig gældende for fag på A-niveau begyndersprog. Eleverne med spansk A får generelt de laveste karakterer; både i fremmedsproget (spansk) og samlet set. Data på **erhvervsuddannelsesområdet** er generelt sparsomt. Engelsk på F-C-niveau indgår i grundforløbet på 37 ud af 101 erhvervsuddannelser. Skolerne skal derudover udbyde undervisning i mindst et fremmedsprog (fransk eller tysk). Derudover kan eleverne komme i praktik i udlandet (PIU), hvor Tyskland er den mest populære destination. Udover, at engelsk på C-niveau er obligatorisk i grundforløbets første del på **eux**, indgår tysk, fransk, spansk og italiensk som valgfag i fem uddannelser med eux.

På **læreruddannelsen** vælger flest studerende med sprog undervisningsfag i engelsk, derefter tysk, og færrest studerende vælger fransk. Fransk udbydes kun på Københavns Professionshøjskole og i VIA University College, og kun på Københavns Professionshøjskole er der et fast og stabilt udbud. Alle professionshøjskoler har siden samme år udbudt tysk. Spansk udbydes aktuelt kun på forsøgsbasis i Absalon som led i det igangværende friuddannelsesforsøg.

På **universitetsområdet** viser data, at erhvervsprog i 2020 fik flest 1. prioritetsansøgere blandt fremmedsproguddannelserne. Engelsk var mest populært inden for de almene sprog. Inden for de seneste 10 år er der sket et fald i antallet af 1. prioritetsansøgere til fremmedsproguddannelserne. Med undtagelse af studerende på faget fransk, ses samtidig et højere frafald på fremmedsproguddannelserne end gennemsnittet på de humanistiske bacheloruddannelser under et. Udvekslingsophold er generelt populære på sproguddannelserne og ud over engelskstuderende (hvor 25 pct. tager på udveksling) var andelen på disse uddannelser minimum 45 pct. Ledigheden for kandidatuddannede på sproguddannelser var i 2019 mellem 16,5 og 38,1 pct. Højest er den for øvrige sprogfag⁵ og lavest for spansk. Størstedelen af dimittenderne fra erhvervsprog finder beskæftigelse i den private sektor, mens dimittender fra de 'store' almene sprog i højere grad finder beskæftigelse i den offentlige sektor, herunder særligt på gymnasierne. I 2015 blev der udbudt og oprettet 32 forskellige akademiske bacheloruddannelser med sprog. I 2021 var dette antal faldet til 22.

Udfordringer på fremmedsprogområdet og følgegruppens anbefalinger

Følgegruppen finder udviklingen inden for fremmedsprogområdet bekymrende. Flere af de større fremmedsprog, herunder tysk, fransk og spansk, har væsentlige udfordringer, og det er nødvendigt, at der igangsættes relevante indsatser og arbejdes for strukturelle ændringer for disse fremmedsprogfag, hvis udviklingen skal vendes.

Udbuddet af tysk er bredt, men elevernes faglige niveau, baseret på de afgivne karakterer, er generelt lavere end for de øvrige sprogfag. Dette gælder både i grundskolen og på tysk på B-niveau i gymnasiet, som er det hyppigst valgte fremmedsprogfag (og niveau), foruden det obligatoriske engelskfag. Der har derudover været et mærkbart fald i andelen af elever, der har tysk på A-niveau i gymnasiet. Endelig er tysk det fremmedsprogfag på universitetet, som har det største frafald. Frafaldet ligger på over en fjerdedel. Engelsk i gymnasiet har ligeledes en lavere andel A-niveau-studerende i 2021

⁴ I engelskfaget findes termerne "begyndersprog" og "fortsættersprog" ikke, da alle elever har haft engelsk i grundskolen. I engelsk klarer eleverne på A-niveau sig ligeledes bedre end elever med B-niveau.

⁵ Øvrige sprog dækker de små sprogfag. Dvs. ikke fag som engelsk, tysk, fransk, spansk m.v.

end i 2013 og tilsvarende et højt frafald på universitetet, der i perioden 2010-2020 er steget med 18 pct.. Den helt centrale udfordring for fransk gælder hele uddannelseskæden: For få grundskoler udbyder fransk, for få gymnasier kan oprette fransk, og dermed bliver der få, der kan vælge fransk i læreruddannelsen og på universitetet. Spanskfaget er udfordret af et meget lavt og faldende udbud i grundskolen samt et lavt fagligt niveau i gymnasiet. Eleverne med spansk klarer sig således fagligt dårligere end gennemsnitseleverne på både stx og hhx. For at identificere, hvordan disse udfordringer bedst adresseres, anbefaler følgegruppen bl.a.:

- at der udarbejdes en undersøgelse af interessen for tysk, fransk og spansk blandt eleverne i grundskolen⁶
- at udfordringerne ved oprettelsen af fransk og spansk som undervisningshold i grundskolen afdækkes
- at der aktivt tages stilling til, hvorvidt studieretningsudbuddet i gymnasiet bør ændres
- at der gives et særligt tilskud til gymnasier og læreruddannelser⁷ for at oprette små sprogfag, med henblik på at gøre det muligt at videreføre bredden i sprogudbuddet i grundskolen op igennem hele uddannelsessystemet og dermed forbedre fødekæden
- at der indsamles erfaringer om, hvordan sprog og andre fagligheder kan integreres på de forskellige uddannelsesområder, så sprog fremover i højere grad kan blive en tillægskompetence for elever og studerende, der ønsker at uddanne sig inden for øvrige områder

⁶ NCFE's kommende barriereanalyse vil dog give nogen information omkring dette.

⁷ For læreruddannelsens vedkommende er det til dels tilgodeset gennem de 40 mio. kroner, som er afsat til at løfte tysk og fransk i de videregående uddannelser. Men det er ikke en varig finansiering, og den omfatter ikke spansk.

2 Indledning og formålsbeskrivelse

I november 2017 blev den daværende VLAK-regerings *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet* offentliggjort. Et centralt afsæt for sprogstrategien er, at Danmark har brug for en arbejdsstyrke, der *”behersker fremmedsprog på højt niveau, da sprog og kulturforståelse er et væsentligt grundlag for dansk indflydelse, vækst og velstand. Sprog har således stor betydning for Danmarks økonomiske og handelsmæssige samarbejder med omverdenen”*⁸.

I forbindelse med lanceringen af den nationale sprogstrategi blev der igangsat en række centrale initiativer, der skal medvirke til at løfte følgende to målsætninger:

- **Målsætning 1:** Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer ud over engelsk
- **Målsætning 2:** Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne

I forbindelse med sprogstrategien blev der nedsat en følgegruppe⁹, der er afsender af denne rapport, og som i samarbejde med Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF) skal gennemføre en årlig status på sprogområdet. Følgegruppen er forankret i Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) med deltagelse af Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM). Følgegruppen består af repræsentanter for aftagere i erhvervslivet, de forskellige uddannelsesområder samt interessenter fra det kommunale og regionale område. I sine rapporter skal følgegruppen gøre status over udviklingen inden for fremmedsprog, herunder den sprogindsats, som indgår i de seneste års reformer, samt monitorere initiativerne i sprogstrategien. Oprindeligt skulle den første statusrapport have været udgivet i efteråret 2019. Rapportens udgivelsestidspunkt blev dog rykket ad flere omgange. Først grundet ministeriernes arbejde i forbindelse med Folketingsvalget i 2019 og sidenhen COVID-19, som ligeledes umuliggjorde fysiske møder i følgegruppen.

Sprogstrategien understreger, at udfordringerne inden for sprog både knytter sig til bestemte uddannelsesniveauer og går på tværs af uddannelsessystemet. I den forbindelse kan der nævnes følgende centrale udfordringer, der beskrives i sprogstrategien:

- *De unge fravælger sprogfagene*
- *Der mangler sammenhæng i sprogundervisningen*¹⁰
- *For få dimittender mestrer sprog i samspil med andre kernekompetencer*
- *Kvaliteten i sproguddannelserne kan forbedres, og forsyningen af dygtige sprogundervisere kan blive en fremtidig udfordring*
- *Små sprog- og områdestudier nedlægges*
- *Der mangler oversættere til danske virksomheder og danske tolke til EU*

Jf. kommissoriet for følgegruppen, skal der anlægges et helhedssyn på sproguddannelserne/sprogfagene, hvilket bl.a. gøres ud fra centralt fastlagte indikatorer, der indgår i de årlige statusrapporter.

⁸ <https://ufm.dk/publikationer/2017/filer/strategi-for-styrkelse-af-fremmedsprog-i-uddannelsessystemet.pdf>

⁹ Se *Bilag A* for kommissorium og *Bilag B* for oversigt over følgegruppens medlemmer

¹⁰ Udfordringen gælder særligt på tværs af niveauerne i og med, at eleverne eksempelvis oplever markante forskelle i undervisningen og indholdet i grundskolen sammenlignet med gymnasiet. Det samme gælder mellem gymnasiet og videregående uddannelser.

Statusrapporten og følgegruppen skal have fokus på følgende fem punkter:

1. Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet
2. Skolernes udbud og elevernes valg af fremmedsprog i grundskolen
3. Institutionernes udbud og elevernes/de studerendes valg af fremmedsprog i gymnasiet og på de videregående uddannelser, herunder, hvor mange der vælger sprog og sproglige uddannelser samt hvilke sprog, der vælges
4. Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau
5. Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Disse fem overordnede punkter indgår i rapporten, hvor det er relevant for uddannelsesniveauerne.

NCCF skal årligt udarbejde anbefalinger til den videre indsats på sprogområdet. Anbefalingerne er indgået i følgegruppens arbejde og findes desuden som bilag D i del II af rapporten.

3 Aktuel status på initiativer i sprogstrategien

Nedenfor fremgår en status på hvert af de syv initiativer i den nationale sprogstrategi.

1. Der afsættes 99 mio. kr. til etablering og drift af et nationalt center for fremmedsprog, der får som vigtigste opgave at løfte sprogområdet på tværs af hele uddannelsessystemet.

Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF) blev i september 2018 oprettet som et center for hele uddannelsessystemet for en periode på 5 år. Centeret, der har til huse på hhv. Københavns Universitet og Aarhus Universitet, er efterfølgende forlænget til udgangen af 2025. I forbindelse med vedtagelsen af strategien blev ECML Kontaktpunkt Danmark indlejret i NCF. Kontaktpunktet udgør Danmarks medlemskab af European Centre for Modern Languages (ECML) i Graz, der på europæisk plan arbejder for at fremme kvalitet og innovation i sprogundervisningen.

NCF skal bl.a. formidle resultater fra forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejde, gennemføre kvalitetsudviklingstiltag inden for fagdidaktik og understøtte initiativer og samarbejder, der fremmer elever og studerendes fremmedsprogkundskaber og lyst til at lære sprog. Centeret skal ligeledes, i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne, udvikle modeller for, hvordan studerende kan udvikle sprog som tillægskompetence på de videregående uddannelser. NCF har en central rolle i forhold til at understøtte videndeling samt fremme kendskabet til relevante tiltag, der skal styrke elever og studerendes sprogkundskaber på tværs af uddannelsessystemet. NCF skal opbygge stærke samarbejder mellem relevante institutioner kommunalt og regionalt og skal i samarbejde med professionshøjskolerne og den øvrige sektor understøtte professionsudvikling blandt sprogundervisere via netværksdannelse, faglige arrangementer m.v.

Centeret indsender årligt årsrapporter og handleplaner til Uddannelses- og Forskningsministeriet, der drøftes og godkendes i samarbejde med Børne- og Undervisningsministeriet. NCF's arbejde har været påvirket af COVID-19, der har medført en lang række aflysninger, udskydelser, forsinkelser og omlægninger, men centeret har på trods af dette formået at have stor aktivitet.

NCF arbejder på tværs af uddannelsesniveauer med at udvikle fagdidaktikken. Det understøttes bl.a. gennem udviklingsarbejde/projekter inden for forskellige fag og uddannelsesniveauer med henblik på at kvalitetsudvikle uddannelser og undervisning på sprogfagene.

Konkret har NCF en række indsatser og projekter, hvoraf en større del er flerårige. Nedenfor beskrives kort eksempler:

Centeret arbejder med at fremme sprogområdet i grundskole og ungdomsuddannelser ved at understøtte, at aktørerne (herunder kommuner) arbejder strategisk med fremmedsprog.

Det understøttes bl.a. gennem:

- Fremmedsprogsnetværk, hvor centeret tilbyder støtte til oprettelse af netværk, som involverer såvel grundskole- som ungdomsuddannelsesniveauer.
- Et nyt koncept for kompetenceudvikling af fremmedsproglærere, der skal løfte fremmedsprogundervisningen i grundskolens sprogfag engelsk, tysk og fransk. I 2021 har NCF taget lederskab til et treårigt pilotprojekt, der har en samlet budgetramme på knap 14 mio. kr. og er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal. I projektet *Fremmedsprog, forandring og forankring* samarbejder professionshøjskoler, universiteter og 24 skoler i fem kommuner i hele landet.

- Som led i ovenstående er en fremmedsprogsvejlederuddannelse/ sprogfagsvejlederuddannelse som uddannelsesretning under den Pædagogiske Diplomuddannelse under udvikling. Uddannelsen udvikles og afvikles i et samarbejde mellem professionshøjskoler, universiteter og NCFE og har til hensigt at øge samarbejde og dermed elevernes oplevede sammenhæng ml. grundskole og gymnasium.
- Undervisnings- og inspirationsmaterialer til undervisere om bl.a. digitale teknologier i fremmedsprogsundervisningen, mere ordforråd i fremmedsprogsundervisningen, test af elevernes ordforråd, sprogcoaching, undervisningsdifferentiering og funktionel grammatik.

Centeret arbejder derudover med at skabe sammenhæng til dimittendernes kommende arbejdsmarked ved at øge deres og aftagernes bevidsthed om værdien af kompetencer i fremmedsprog. Det understøttes bl.a. gennem:

- Deltagelse med standen Uddannelser med sprog på KarriereTankens arrangementer i 2020-2022 samt udvikling af hjemmesiden www.uddannelsermedsprog.dk ligeledes i et samarbejde med alle professionshøjskoler og universiteter.
- Udvikling og udbredelse af karrierelæringsmaterialer, der kan anvendes direkte i fremmedsprogsfagene fra skoleåret 2021/22.
- Film og undervisningsmateriale, der understøtter, at elever reflekterer over fremmedsprog. Eksempelvis sættes der med filmen *Gå ikke glip* samt tilhørende undervisningsmateriale fokus på de mange muligheder, som kompetencer i fremmedsprog giver gymnasieelever – både personligt og i deres videre studier, arbejdsliv og karriere – ligesom filmen også vil kunne understøtte alle sproglærere på de gymnasiale uddannelser i deres arbejde. Der er endvidere udviklet sprogspecifikke film med samme formål.
- Sprogkonkurrence for gymnasieelever. Eksempelvis tilbyder NCFE lærere på ungdomsuddannelserne i sprogene fransk, italiensk, kinesisk, spansk og tysk at lade deres elever deltage i Dyrk Sproget - en kreativ sprogkonkurrence for gymnasieelever, som for tredje gang afholdes i skoleåret 2021/22.
- Deltagelse i Erasmus+ projektet Generation Global samt tilhørende hjemmeside, materialer og aktiviteter
- Samarbejde med erhvervsliv og aftagerrepræsentanter (Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfremme, Sprogambassadører m.fl.) og kommunikation om sprogfagene for at øge synlighed og udbrede faglig viden til aktører og interessenter.
- Diverse udviklingsprojekter, herunder MUST – modeller for undervisning i sprog som tillægskompetence.

Centeret udarbejder desuden rapporter og undersøgelser på fremmedsprogsområdet, herunder bl.a.:

- Analyse af unges barrierer for at læse og dygtiggøre sig inden for fremmedsprog, der gennemføres som en eksplorativ kvalitativ undersøgelse. Målet er et mere funderet grundlag for at udvikle og målrette kommende indsatser og forventes tilgængeliggjort i første halvdel af 2022.
- Analyse af gevinster ved fremmedsprog som tillægskompetence set fra et medarbejderperspektiv.

- Diverse behovsafdækninger samt analyse af kommende behov for fremmedsprog/fremmedsproglærere (EPINION). Der henvises til denne kortlægning flere gange i denne del af rapporten (på side 19 og 31) samt i rapportens del II, hvor den både indgår i afsnittet om grundskoleområdet på side 19 og afsnittet om gymnasieområdet på side 21.

2. Kommunerne og uddannelsesinstitutionerne opfordres til at udarbejde lokale sprogstrategier, der angiver, hvordan der arbejdes med at styrke fremmedsprogene på de enkelte skoler og institutioner.

Kommuners, regioners og uddannelsesinstitutioners arbejde med lokale sprogstrategier understøttes af NCCF med det formål at skabe større sammenhæng i uddannelsessystemet, horisontalt som vertikalt. Blandt andet har Region Midtjylland 'Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog'¹¹, som har til formål at øge interessen for, og søgningen til, fremmedsprogsfagene og dermed sikre bedre sprogkompetencer i det midtjyske. Derudover er der 15 kommuner, der enten har en fremmedsprogsstrategi, arbejder strategisk med fremmedsprog eller er i gang med at udvikle deres strategiske arbejde med fremmedsprog. Flere af disse arbejder sammen med uddannelsesinstitutioner omkring strategierne. Yderligere information og inspiration til at arbejde med lokale strategier er tilgængeligt på NCCF's hjemmeside¹².

NCCF har erfaret, at kommunerne, grundet COVID-19 og det deraf følgende arbejdspress, har været tilbageholdende overfor større strategiske satsninger inden for fremmedsprog, men at der alligevel i noget omfang arbejdes lokalt med strategiske satsninger med fremmedsprog på forskellige måder.

3. Uddannelses- og Forskningsministeriet igangsætter en kortlægning af eksisterende voksen- og efteruddannelsesmuligheder inden for fremmedsprog. Kortlægningen skal skabe overblik over, om de eksisterende tilbud matcher arbejdsmarkedets behov for fremmedsprogskompetencer.

Kortlægningen er udarbejdet af NCCF og viser de ECTS-givende eksisterende efter- og videreuddannelsestilbud, EVU, rettet mod undervisere inden for fremmedsprogsområdet. Dette gøres først gennem et overblik over ECTS-bærende muligheder belyst med tal og udbud/oprettelse, dernæst med en kort beskrivelse af ikke-ECTS-belagte tilbud. Samtidig indgår tilbud, der primært kommer fra uddannelsesverdenen rettet mod det private erhvervsliv. Rapporten indeholder ikke særskilte data om sprog som tillægskompetence i forbindelse med efter- og videreuddannelse. Dels er disse tilbud normalt ikke relevante for undervisere, dels er disse oftest ikke ECTS-belagte, og endeligt er der kun ganske få tilbud af den type, hvor fremmedsprogskompetencer integreres med andre fagkompetencer¹³.

Kortlægningens resultater ift. typer af ECTS-belagt efter- og videreuddannelse:

Der findes generelt fem typer tilbud udbudt af hhv. universiteterne og professionshøjskolerne:

- Moduler på den pædagogiske diplomuddannelse (PD)
- PD-uddannelsen som engelskvejleder
- Masteruddannelse (Master i Fremmedsprogsdidaktik, MIF)
- Enkeltkurser/-fag på universiteterne, typisk via tompladsordningen, hvor man deltager på lige fod med de ordinære studerende, men maksimalt kan opnå sidefag, ikke bachelor- (BA) eller kandidatgrad (KA)
- Deltidsuddannelse, hvor man kan sammenstykke en fuld uddannelse over tid.

¹¹ <https://www.rm.dk/siteassets/regional-udvikling/den-midtjyske-strategi-for-fremmedsprog.pdf>

¹² <https://ncff.dk/fremmedsprogsstrategier>

¹³ Se https://ncff.dk/fileadmin/NCCF/Dokumenter/Kortlaegning_af_EVU_inden_for_fremmedsprog.pdf

Mængden af tilbud inden for de enkelte kategorier varierer meget fra uddannelsesinstitution til uddannelsesinstitution, og tallene er svære at fremskaffe. Det skal dog bemærkes, at udbuddet er begrænset, ikke mindst grundet de mange lukkede eller sammenlagte uddannelser i hele landet.

Alle professionshøjskoler tilbyder mulighed for opnåelse af ekstra undervisningsfagskompetence som EVU via tompladsordningen, ligesom sprogmoduler findes og udbydes som del af PD. Seks af landets otte universiteter udbyder fremmedsprogsuddannelser, og de tilbyder alle EVU via tompladsordningen. Kun tre udbyder sprog som deltidsuddannelse eller som enkeltfag om aftenen. Københavns Universitet tilbyder som eneste universitet en Masteruddannelse i Fremmedsprogsdidaktik.

Kortlægningen pegede på:

- *Fag:* De hyppigst tilbudte fag er engelsk, dernæst tysk, fransk, græsk, latin og spansk. Dog tilbydes også i mindre omfang andre europæiske sprog og ikke-europæiske sprog.
- *Behov, efterspørgsel og udbud:* Undersøgelsen belyser ikke sammenhængen mellem behov, efterspørgsel og udbud inden for området. Det bemærkes dog, at flere af uddannelsesinstitutionerne meddeler, at de ikke oplever efterspørgsel efter EVU inden for fremmedsprog. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er et behov. EVU inden for fremmedsprog prioriteres på skolerne ofte langt nede med argumenter om manglende tid og penge og en prioritering af vigtigere områder. NCCF's mindre undersøgelser inden for engelsk, fransk, spansk og tysk peger generelt på et EVU-behov hos undervisere på alle niveauer inden for fagdidaktik og mundtlig sprogfærdighed.
- *Kursister:* Ifølge foreliggende oplysninger er størstedelen af kursisterne på universiteterne gymnasielærere, der tager et ekstra sidefag, mens hovedparten af kursister på professionshøjskolerne er grundskolelærere, der ønsker formel undervisningskompetence i et ekstra fag.

Kortlægningens resultater ift. typer af ECTS-belagt efter- og videreuddannelse:

Der findes også EVU inden for fremmedsprog uden ECTS. Nogle af disse tilbud er rettet mod undervisere, og udbydere kan være universiteter, professionshøjskoler eller de faglige foreninger for sproglærere på forskellige uddannelsesstrin, ligesom kulturinstitutionerne også spiller en rolle i dette. Derudover er der en stor mængde EVU-tilbud til samtlige erhvervsaktive, såvel som ikke-erhvervsaktive, som udbydes af fx fagforbund, organisationer, aftenskoler m.v.

4. Der etableres et femårigt friuddannelsesforsøg for læreruddannelsernes fremmedsprogsfag og universiteternes sproguddannelser med henblik på at styrke kvaliteten og tiltrække flere dygtige studerende.

Formålet med friuddannelsesforsøget er at understøtte den fremtidige forsyning af sproglærere og øge kvaliteten på sproguddannelserne bl.a. gennem mere sammenfaldende syn på sprog og læring, så progression og overgang mellem grundskole og ungdomsuddannelse kan styrkes.

Friuddannelsesforsøget løber i perioden 2018-2022 og udspringer af et ønske fra sprogmiljøer på de videregående uddannelsesinstitutioner, der har efterspurgt muligheder for at fravige de centralt fastsatte regler, der regulerer uddannelsernes rammer og regler. Der har i alt været to ansøgninger til friuddannelsesforsøget. Den ene ansøgning er imødekommet, mens den anden kun kunne delvis imødekommes. Der er således to forsøg under friuddannelsesordningen:

I det ene friuddannelsesforsøg har Professionshøjskolen Absalon iværksat et forsøg med spansk som undervisningsfag på læreruddannelsen og en særlig *fremmedsprogsprofil*, hvor den studerende på profilen skal vælge tre undervisningsfag med fokus på sprog:

- Enten dansk og to fremmedsprog (tysk, fransk, engelsk eller spansk)
- Eller tre fremmedsprog (tysk, fransk, engelsk eller spansk).

Årsagen til, at Professionshøjskolen Absalon valgte at inkludere spanskfaget i forsøget, er, at flere grundskoler i de nærliggende områder er med i forsøget om spansk som treårigt valgfag i grundskolen, som har til formål at danne grundlag for spansk som fortsættersprog i gymnasiet.

Der har været 8 studerende, der har læst spansk under forsøget på Absalon. De 8 studerende har studeret under åben uddannelse¹⁴. Derudover har ingen studerende på den ordinære læreruddannelse vist reel interesse i faget og derfor heller ikke i *fremmedsprogprofilen*, der udelukkende er skabt med henblik på den ordinære læreruddannelse. Professionshøjskolen Absalon vil på den baggrund ikke for nærværende genansøge om forsøg med spansk på Læreruddannelsen Roskilde. Andelen af grundskoler, som deltager i forsøget med spansk som 3-årigt valgfag, er ligeledes faldende. Derfor vurderes det vanskeligt, at disse to initiativer tilsammen skal kunne etablere et grundlag for spansk som fortsættersprog i gymnasiet på nuværende tidspunkt.

I det andet friuddannelsesforsøg udbyder Professionshøjskolen VIA University College en særlig Sproglærerprofil på Læreruddannelsen i Aarhus i delvist samarbejde med Aarhus Universitet. Sproglærerprofilen udbydes som et tillæg til den ordinære læreruddannelse, og den fælles ansøgning fra VIA University College og Aarhus Universitet rummede derfor et ønske om rammeudvidelse af både læreruddannelse og bacheloruddannelserne i tysk og fransk. Denne ansøgning kunne kun imødekommes delvist af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, hvorfor det alene er VIA University College, der med udgangspunkt i LEP-lovens § 27 kan udbyde ekstra ECTS-point til de lærerstuderende, mens der ikke findes en tilsvarende hjemmel i universitetsloven.

For de lærerstuderende rummer Sproglærerprofilen to ekstra moduler¹⁵ ud over den ordinære læreruddannelse. Sproglærerprofilen har været udbudt til nye årgange af nye lærerstuderende fra 2018-2021. Det ene modul, Appetit på sprog, har været gennemført fire gange, og i alt 130 lærerstuderende har gennemført modulet. Sprogligt boost i tysk har pr. 1. januar 2022 været gennemført tre gange og i fransk en enkelt gang.

Tilslutningen til profilen viser, at der er interesse for sprog blandt de lærerstuderende, og at der er lærerstuderende, der ønsker at gøre en ekstra indsats for at specialisere sig som sproglærer. VIA University College vurderer derfor, at Sproglærerprofilen fungerer som et overbevisende modbillede til fortællingen om vigende interesse for sprogfagene blandt danske unge.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har godkendt, at det igangværende friuddannelsesforsøg med en sproglærerprofil på Læreruddannelsen i Aarhus kan forlænges til og med 2023. I skrivende stund er forventningen, at en revideret læreruddannelse træder i kraft 1. august 2022, og Sproglærerprofilen vil i så fald skulle gentænkes inden for de nye rammer for læreruddannelsen.

5. Der etableres et småfagsråd, der skal nytænke den eksisterende småfagsordning, som giver økonomisk tilskud til små, humanistiske fag, der varetager en national interesse.

Småfagsordningen yder økonomisk tilskud til små humanistiske fag, der har en særlig national betydning, og som kun har optag ét sted i landet. Formålet med småfagsordningen er todelt; dels at understøtte opretholdelse af små fag, dels at konsolidere dem i ét udbud. I forbindelse med sprogstrategien blev der nedsat et småfagsråd, der består af repræsentanter for universiteterne, erhvervsliv, kulturliv og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Småfagsrådet har til opgave at indstille fag til tilskud til uddannelses- og forskningsministeren. I forlængelse af sprogstrategien nytænkte rådet småfagsordningen i forhold til procedure og kriterier for udvælgelse af småfag. For de treårige perioder hhv. 2018-2021 og 2022-2024 modtager ti fag tilskud

¹⁴ Åben uddannelse er enkeltfagsstudier med formål at efteruddanne lærere eller personer, der ikke har gennemført en læreruddannelse, men har behov for undervisningskompetence i et bestemt fag. Flere af de studerende stifter bekendtskab med læreruddannelsen for første gang. Nogle har de facto allerede ansættelse som undervisere i faget spansk på skoler, men har et ønske om at uddanne sig formelt.

¹⁵ På i alt 10 ECTS-point.

fra småfagsordningen¹⁶. Fagene er bl.a. sprog- og områdestudier eller kulturstudier, fx brasilianske studier, persisk eller klassisk filologi.

6. Der afsættes 1 mio. kr. til en overbygningsuddannelse i konferencetolkning med henblik på at understøtte et fremtidigt udbud af tolke til danske virksomheder og EU-institutionerne.

Konferencetolkeuddannelsen, *Master i Konferencetolkning*, blev akkrediteret i oktober 2017 og planlægges pt. udbudt hvert tredje år. Den blev udbudt første gang på Aarhus Universitet i 2018-2019 og anden gang i 2021-2022. Der er tale om en erhvervsrettet efter- og videreuddannelse tilrettelagt som et etårigt fuldtidsstudium. Deltagerbetalingen udgør pt. 40.000 kr.¹⁷

Status på uddannelsen:

- 2018/19: Der var 27 ansøgere i 2018 og syv af disse blev tilmeldt uddannelsen efter bestået optagelsesprøve. Fem studerende gennemførte uddannelsen og bestod den afsluttende eksamen. Sprogene på uddannelsen var i 2018-2019: dansk, engelsk, fransk, spansk og tysk i forskellige kombinationer. De studerende havde i løbet af uddannelsen tæt kontakt til arbejdsmarkedet som følge af et omfattende samarbejde med bl.a. EU's tolketjenester. Fire af uddannelsens kandidater har i dag beskæftigelse ved EU's institutioner.
- 2021/22: Der var 17 ansøgere i 2021, hvoraf seks blev tilmeldt uddannelsen efter bestået optagelsesprøve. De studerende optages med tre sprog (modersmål og to fremmedsprog). I 2021 var sprogene engelsk og enten fransk eller spansk. Tysk kunne ikke oprettes.

7. Der etableres en følgegruppe, der årligt skal gøre status over udviklingen inden for sprogområdet, herunder den sprogindsats som indgår i de seneste års reformer samt monitorere initiativerne i sprogstrategien.

Følgegruppen blev nedsat i 2018 og består af knap 30 fagpersoner, som med forskelligt afsæt alle beskæftiger sig med fremmedsprogsområdet. Følgegruppens viden går på tværs af uddannelsesområder og dækker desuden arbejdsmarkedet og dets behov for fremmedsproglige kompetencer.

Følgegruppen har i forbindelse med rapportens tilblivelse afholdt fem møder. På møderne har gruppen drøftet fremmedsprogsrådets største udfordringer samt mulige løsninger på disse. Arbejdet har dog i perioder været sat i stå pga. regeringsskifte og COVID-19-pandemien, som umuliggjorde fysiske møder samt muligheden for at skaffe relevante og retvisende data. Følgegruppens arbejde og møder blev derfor afholdt virtuelt indtil november 2021, hvor det igen blev muligt at mødes. Derfor er dette også følgegruppens første statusredegørelse.

¹⁶ Nærorientalsk (arkæologi, ægyptologi, assyriologi) modtager ét samlet tilskud.

¹⁷ Uddannelsen er reguleret af Bekendtgørelse om Uddannelsen i Konferencetolkning (BEK nr. 1262 af 27/11/2017). Uddannelsens hjemmeside findes her: <http://cc.au.dk/uddannelse/evu/master-i-konferencetolkning/>

4 Udviklingen på fremmedsprogsområdet

I det følgende afsnit gennemgår følgegruppen centrale data for sprogområdet, herunder særligt udbud og valg af fremmedsprog på de forskellige uddannelsesområder. De data, som leder frem til nærværende status, indgår i detaljeret grad i rapportens del II. Ud fra hvert område vil det fremgå, hvilke sidetal den pågældende data findes på i del II.

4.1.1 Grundskolen

Under grundskolen hører folkeskolen, privatskolerne og fri- og efterskolerne. Det er ikke muligt at differentiere i dataene mellem forskellige skoleformer, hvorfor det hele er samlet under ét som grundskolen.

Udbud af fremmedsprog i grundskolen¹⁸ [side 7-10 i rapportens del II]

- Samtlige 98 kommuner udbyder tysk, mens 67 kommuner udbyder fransk i folkeskolen i skoleåret 2019-2020. Antallet af kommuner, der udbyder tysk, er det samme som for 10 år siden, mens der er 10 yderligere kommuner, der udbyder fransk end for 10 år siden. Antallet af kommuner, der udbyder fransk, steg særligt efter folkeskolereformens ikrafttræden i 2014, men er faldet siden 2018. I skoleåret 2021-2022 er der 9 kommuner, der udbyder spansk som treårigt forsøgsvalgfag. Antallet af kommuner, der udbyder spansk som forsøgsvalgfag, er faldet siden skoleåret 2018-2019, hvor spansk blev udbudt i 18 kommuner.
- Fransk udbydes hovedsageligt i Region Hovedstaden, hvor 74 pct. af skolerne tilbyder faget, mens andelen er markant lavere i de øvrige regioner. Den næsthøjeste andel er 21 pct. af skolerne i Region Sjælland, mens 6 pct. af skolerne i Region Nordjylland tilbyder fransk.
- Spansk som treårigt forsøgsfag udbydes af 26 skoler i skoleåret 2020-2021, hvoraf mange afslutter deres udbud af spansk ved udgangen af skoleåret 2020-2021, da deres elever afslutter 9. klasse. Der er sket et betydeligt fald i antallet af skoler, der udbyder forsøgsfaget fra skoleåret 2019-2020. Erfaringsbaseret viden fra forsøget peger på, at ændringen af reglerne for valgfag i folkeskolen i 2018, hvor kravet om obligatorisk praktisk-musiske valgfag i 7. og 8. klasse trådte i kraft, har medført et markant fald i antal kommuner og skoler, der har tilmeldt sig forsøgsvalgfaget.
- Nedenfor findes en oversigt over kommuner med fransk i hhv. skoleåret 2010/2011 og 2019/2020. De sorte krydser udgør kommuner, som havde fransk begge skoleår. De røde krydser viser de

¹⁸ Vedrørende franskfaget: Skolerne indberetter oplysninger om planlagte timer med udgangspunkt i den 5. september i skoleåret. Der er i tallet ikke taget højde for, hvilket klassetrin fransk udbydes på. Andelen af skoler, der enten udbyder tysk eller fransk, indeholder nogle usikkerheder. Der er ca. 98-99 pct. af folkeskolerne, der indberetter oplysninger om planlagte timer, hvilket betyder, at mellem 1-2 pct. af folkeskolerne ikke indberetter. Det er kun folkeskoler, der indberetter oplysninger om planlagte timer i fransk og tysk til Børne- og Undervisningsministeriet. Opgørelserne bygger på skolernes egne indberetninger om planlagte timer i starten af skoleåret. Når skolerne har indberettet planlagte timer til Børne- og Undervisningsministeriet modtager de en kvittering med deres indberetning. Styrelsen for It og Læring har i 2021/2022 haft ekstraordinært fokus på validering af de indberettede planlagte timetal i fransk som 2. fremmedsprog, hvilket har ført til et fald i antal skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog sammenlignet med de tidligere år. Dette indikerer, at antal af skoler, der planlægger med timer i fransk som 2. fremmedsprog de tidligere år har været overestimeret. Det er imidlertid ikke muligt at fastslå omfanget af overestimeringen.

kommuner, som udbød fransk i skoleåret 2010/2011, men ikke længere i 2019/2020¹⁹, og endeligt viser de tre grønne krydser de kommuner, som udbød fransk i 2019/2020, men ikke i 2010/2011. Dermed er der i løbet af perioden 9 kommuner færre, som udbyder fransk. Derudover findes der en stor geografisk skævhed i franskudbuddet. Der er langt færre udbud i jyske kommuner end i sjællandske. Samtidig er en større del af de i forvejen få udbud i jyske kommuner lukket mellem skoleåret 2010/2011 og 2019/2020.

Figur 1: Ændringen i kommuner med grundskoler, der udbyder fransk (skoleåret 2010/2011 og 2019/2020)

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Grundskoleelevernes valg af fremmedsprog [side 10 i rapportens del II]

- 10 pct. af eleverne i folkeskolens 9. klasse havde fransk, mens 83 pct. havde tysk i 2020. For fransk er der sket en marginal stigning på 1 procentpoint på 10 år, mens der for tysk er sket en stigning på 5 procentpoint. Hertil må det påpeges, at andelen af kommuner og skoler med fransk er markant lavere end selvsamme for tysk grundet fagenes forskellige status som hhv. frivilligt og obligatorisk udbud for skolerne. Dermed er det ikke muligt at sammenligne interessen for fagene på baggrund af disse procentandele.
- Der findes meget begrænset viden og data om elevernes valg og fravalg af fremmedsprog i grundskolen, herunder hvad valg og valgmuligheder betyder for deres motivation og interesse for at lære sprog og blive dygtige til det. Én undersøgelse indikerer, at der eksempelvis kan være flere elever, der ønsker fransk, men som ikke har kunnet vælge faget pga. manglende udbud²⁰. Der findes ikke opgørelser over antal elever, der har spansk

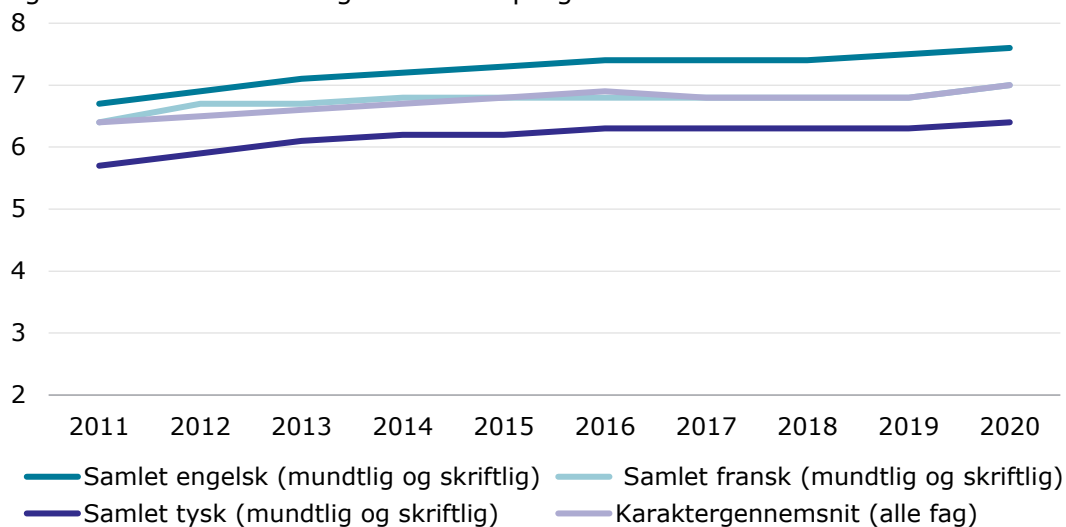
¹⁹ Bornholm hører under den røde kategori selvom det ikke fremgår af Figur 1.

²⁰ Rambøll 2020: *Undersøgelse af unges syn på fremmedsprog i Region Midtjylland*

Grundskoleelevernes faglige niveau [side 11-14 i rapportens del II]

- For både engelsk, tysk og fransk er karaktergennemsnittet steget over de seneste 10 år²¹. Dermed følger karakterniveauet i fremmedsprogfagene en generel tendens til stigende karakterer, der

Figur 2: Karakterudvikling i fremmedsprog

gennem de seneste 10 år har gjort sig gældende på tværs af fag. I engelsk viser resultaterne fra de nationale tests også, at elevernes niveau er steget de seneste år. Som det fremgår af figur 2 er karaktergennemsnittet for engelsk ved 9. klasses standpunktskarakterer og prøver højere end for tysk og fransk. Fransk karaktererne er på niveau med gennemsnittet for alle fag, hvor karaktergennemsnittet i tysk er det laveste af de tre fremmedsprog i folkeskolen. Det er dermed også lavere end gennemsnittet for alle fag og har været det gennem hele perioden 2011-2020. Der findes ikke tilstrækkelig data til at beskrive karakterniveauet i spansk²²

Lærerkompetencer²³ [side 15-19 i rapportens del II]

- Kompetencedækningsgraden for engelsk, fransk og tysk ligger over det samlede gennemsnit på tværs af fag, som i 2020 var på 88,4 pct. Tysk og særligt fransk er blandt de fag, der har den højeste kompetencedækning i folkeskolen. Kompetencedækningsgraden for fremmedsprogene er lavere i indskoling og på mellemtrinnet, end den er i udskoling.
- Det skal i forbindelse med konstateringen af den høje kompetencedækningsgrad for fremmedsprogfagene bemærkes, at en væsentlig andel af de lærere, der underviser i sprogfagene, ikke er uddannede sproglærere med formel undervisningskompetence, men af skoleleder er blevet vurderet til at have "tilsvarende kompetencer". I skoleåret 2019/20 var det således 18,6 pct. af lærerne i engelsk, der havde tilsvarende kompetencer, mens tallet for tysk var 21,3 pct. Fransk er det sprogfag, hvor den højeste andel lærere har tilsvarende kompetencer, hele 28,1 pct. af fransklærerne, der havde tilsvarende kompetencer i 2019/20.
- Kompetencedækningsgraden for spansk opgøres ikke. Der eksisterer udelukkende en forsøgsuddannelse i spansk på læreruddannelsen og de lærere, der er under uddannelse på forsøget på læreruddannelsen, er endnu ikke uddannede. Det tyder på at undervisningen i

²¹ I engelsk er karakterniveauet steget fra 6,7 til 7,6. Tysk karaktererne er steget fra 5,7 til 6,4, hvor fransk karaktererne er steget fra 6,5 til 7. Alle disse karakterer er stort set steget årligt.

²² Figur 2 og yderligere informationer om denne fremgår desuden af side 14 i rapportens del II.

²³ Kompetencedækningsgraden udregnes som den andel af undervisningen i faget, der varetages af en lærer med enten undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer

forsøgsperioden med spansk som valgfag varetages overvejende af uddannede folkeskolelærere, som har stiftet bekendtskab med spansk uden for læreruddannelsen eller undervisere uddannet cand. mag²⁴.

4.1.2 Ungdomsuddannelserne

Ungdomsuddannelserne dækker både de gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne og eux. Der er væsentlige forskelle i både valg, udbud og struktur omkring fremmedsprogfagene på tværs af uddannelsesområderne.

Udbud af fremmedsprog i gymnasiet [side 20-21 i rapportens del II]

De gymnasiale fremmedsprogfag dækker over engelsk, tysk, fransk, spansk, italiensk, latin, græsk, kinesisk, japansk, russisk, arabisk og tyrkisk. Der er mærkbare forskelle i andelen af skoler, som udbyder og opretter de forskellige fremmedsprog.

- På hhx er engelsk A obligatorisk, hvor det på stx, toårig hf og htx er obligatorisk på minimum B-niveau
- På hhx og stx er 2. fremmedsprog obligatorisk²⁵. 2. fremmedsprog skal være et af følgende fag på A-niveau, hvis det er et begynderprog, og på B-niveau, hvis det er et fortsættersprog: fransk begynderprog, fransk fortsættersprog, tysk begynderprog, tysk fortsættersprog, italiensk begynderprog, kinesisk begynderprog, russisk begynderprog, spansk begynderprog eller spansk fortsættersprog. Institutionernes valgfagsudbud skal endvidere indeholde mindst ét begynderprog A og ét fortsættersprog A. Hvis 10 elever vælger valgfaget, er der krav om, at det oprettes.
- På htx og hf er 2. fremmedsprog ikke obligatorisk. Det skal dog være muligt at tage 2. fremmedsprog som valgfag på minimum C-niveau
- På stx findes 18 centralt fastlagte studieretninger. Ud af disse er fire sproglige. Der stilles dog ikke krav om, at institutionerne skal udbyde eller oprette bestemte studieretninger
- På stx kan elever med en af de fire forskellige sproglige studieretninger udskifte et naturvidenskabeligt fag med latin C. Det er også muligt for stx-elever med flere end tre fremmedsprog eller tre fremmedsprog på minimum A-, A- og B-niveau samt for hhx-elever med tre fremmedsprog at have matematik på C-niveau i stedet for det obligatoriske B-niveau

Ifølge en undersøgelse foretaget af EPINION for NCFE²⁶ vil der frem mod skoleåret 2039/40 komme til at ske et fald i antallet af tysklærere i gymnasiet. Lignende forudsigelser findes omkring fransk og italiensk.

Gymnasieelevernes valg af fremmedsprog

Et blandt adskillige formål med gymnasireformen fra 2017 var, at flere elever skulle opnå sprogkompetencer på et højere niveau, og flere elever skulle vælge sprog. I punkterne nedenfor

²⁴ I forbindelse med *Forsøg med spansk som 3-årigt valgfag i grundskolen (2017-2023)* bliver der årligt gennemført erfaringsopsamling, herunder interviews med spansklærere.

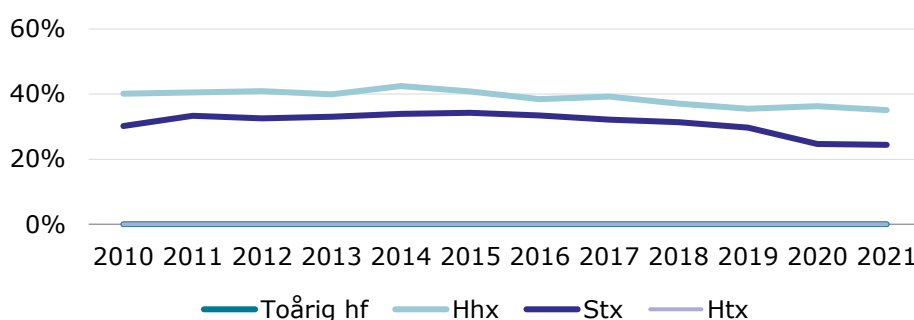
²⁵ Der mangler generelt udbuds- og oprettelsesdata, da de gymnasiale institutioner ikke indberetter deres udbud og oprettelse af fremmedsprog til Børne- og Undervisningsministeriet. Dette medfører bl.a., at det ikke er muligt at afgøre, hvilket fremmedsprog eleverne vælger som 2. obligatoriske fremmedsprog.

²⁶ https://gymnasieskolen.dk/sites/default/files/RAPPORT_-_Kortlaegning_af_fremmedsprog_i_uddannelsessektoren_-_2021.pdf

fremstilles tendenserne i elevernes valg af fremmedsprog. Tendenserne for de enkelte fag tager udgangspunkt i årene før og efter gymnasireformen fra 2017 (2013-2021²⁷)

- Andelen af stx-elever med sproglig studieretning med minimum to fremmedsprog på A-niveau har været mellem 8 og 10 pct. fra 2017-2021. I samme periode har den været omkring 1 pct. for hhx-elever [side 22 i rapportens del II]
- Andelen af stx- og hhx-studenter med to fremmedsprog på A-niveau er faldet i perioden 2010-2021. På hhx er andelen ændret fra 40 pct. til 35 pct. og på stx fra 30 pct. til 24 pct. Dette skyldes sandsynligvis gymnasireformens studieretningsudbud og bindinger, da langt de fleste studieretninger, herunder samtlige inden for det samfundsvidenskabelige- og kunstneriske område, allerede har to fag på A-niveau. Dermed er muligheden for at hæve eksempelvis et fortsættersprog på B-niveau til A-niveau mindsket strukturelt. I figur 3 fremgår den omtalte udvikling [side 22 i rapportens del II]

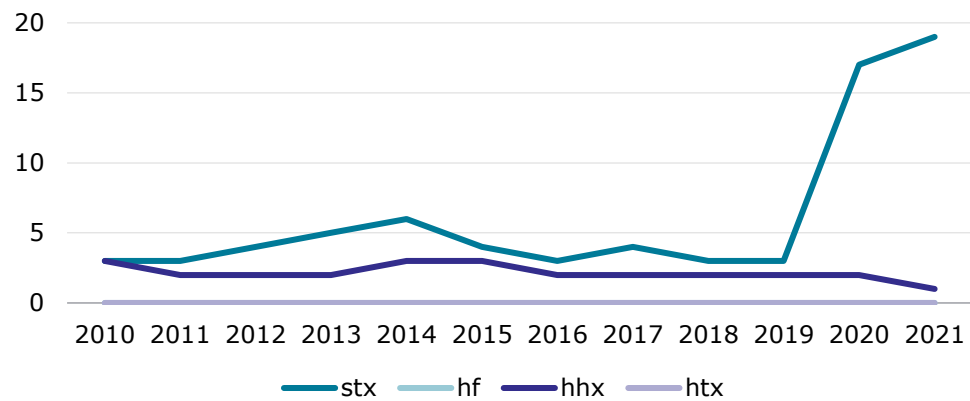
Figur 3: Andelen af studenter med to fremmedsprog på A-niveau (2010-2021)

- Andelen af stx-studenter med minimum tre fremmedsprog er steget fra 3 pct. i 2010 til 19 pct. i 2021. Stigningen begyndte i 2020, hvor den første årgang af stx-studenter under gymnasireformen færdiggjorde uddannelsen. Gymnasireformens øgede mulighed for at vælge latin C på stx, blandt andet ved at give eleverne på sproglige studieretninger mulighed for at erstatte et naturvidenskabeligt fag på C-niveau med latin C, har resulteret i en mærkbar stigning i andelen af stx-studenter med minimum tre fremmedsprog. Figur 4 viser udviklingen [side 23 i rapportens del II]

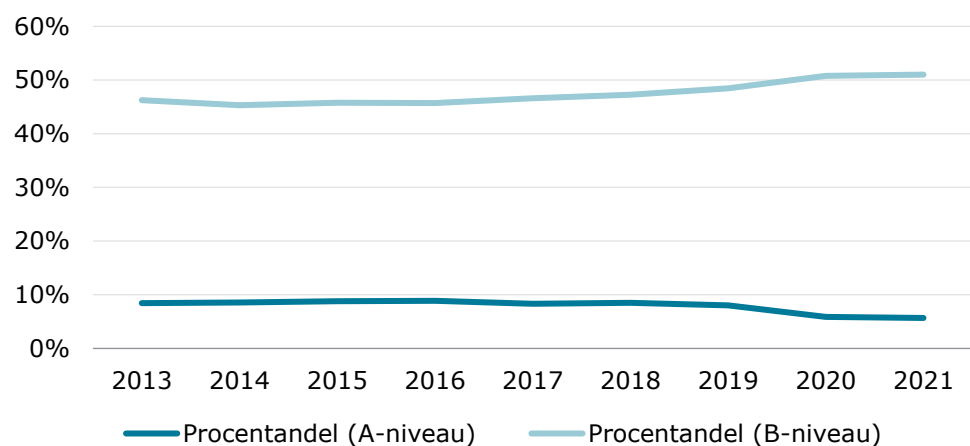
²⁷ Det er følgegruppens ambition at tage udgangspunkt i data over en tiårig periode. Det har dog ikke været muligt at validere data om andelen for de enkelte fag fra før 2013. Derfor tages der i disse tilfælde afsæt i en otteårig periode. Når der ses på tendenser, som rækker ud over de enkelte fag (eksempelvis andelen med to fremmedsprog/en sproglig studieretning), kan der ses på andre perioder, således at ambitionen om at se på en periode på ti år overholdes.

Figur 4: Andelen af studenter med mindst tre fremmedsprog (2010-2021)

- Engelsk [side 24-27 i rapportens del II]:* Samlet set er antallet af elever med engelsk på A-niveau faldet i perioden 2013-2021. Da hhx gennem hele perioden har haft engelsk på A-niveau som obligatorisk fag, er der ikke forekommet ændringer inden for den uddannelsestype. Tendensen gør sig både gældende på stx, htx og toårig hf. De faldende andele er forekommet sidst i perioden i alle tilfælde. På toårig hf kan det mærkbare fald forklares med gymnasireformens manglende mulighed for engelsk på A-niveau uden en udvidet fagpakke. På hf-enkeltfag har der været en stigning i andelen med engelsk på A-niveau mellem 2013 og 2021.
- Tysk [side 31-34 i rapportens del II]:* Antallet af stx- og hhx-elever med tysk på A-niveau fortsætter er faldet i perioden 2013-2021. Samtidig er andelen og det samlede antal med faget på B-niveau steget, og dermed er der sket en mindre stigning i andelen af elever med tysk. Efter gymnasireformen fra 2017 er andelen af elever med tysk på toårig hf nærmest ikke eksisterende. Figur 5 illustrerer udviklingen i tysk på stx, hvor det bl.a. fremgår, at andelen med faget på A-niveau nærmede sig 9 pct. i 2016, men det seneste år var under 6 pct.

Figur 5: Procentandelen af elever med tysk (stx)

- Fransk [side 37-40 i rapportens del II]:* Andelen med fransk på stx på både begynder A-niveau og fortsætter A og B har ligget relativt stabilt gennem hele perioden. Det samme har den på fortsættersprog A og -B på hhx. Der har været en mindre stigning i B-niveau fortsætter. Andelene på både toårig hf og hf-enkeltfag er meget lave og uden større udsving. Alt i alt har der ikke været mærkbare ændringer i andelen med fransk i gymnasieskolen mellem 2013 og 2021

- *Spansk [side 43-46 i rapportens del II]:* Andelen med spansk på stx har haft mindre udsving i perioden, men er endt på den samme andel som udgangspunktet. På hhx har der derimod fundet et større fald sted. Det samme gør sig gældende på toårig hf – særligt i årene efter gymnasireformen. På hf-enkeltfag har andelen været svingende, men dog højere gennem de seneste år
- *Italiensk [side 48-49 i rapportens del II]:* Andelen af elever på både stx og hf-enkeltfag har været meget lav gennem hele perioden 2013-2021. Der har ikke været større udsving i andelen i perioden
- *Latin [side 51-52 i rapportens del II]:* Andelen af stx-elever med latin på A-niveau har været lav, men stabil gennem hele perioden. På latin C har der dog fundet en markant fremgang sted efter gymnasireformens ikrafttrædelse i og med, at stx-eleverne på de sproglige studieretninger har haft mulighed for at vælge faget i stedet for det obligatoriske naturvidenskabelige fag på C-niveau. Det er således tydeligt, at denne har haft en effekt på andelen af elever, som vælger faget. Andelen på hf-enkeltfag med latin C har dog ikke haft samme fremgang
- *Græsk [side 54 i rapportens del II]:* Andelen med græsk på A-niveau stx har gennem hele perioden været under 1 pct., og ingen større udsving har fundet sted. Der er altså generelt tale om et meget lavt antal elever, der årligt har græsk på A-niveau på eksamensbeviset
- *Kinesisk [side 56-57 i rapportens del II]:* Andelen af elever med kinesisk A på stx og hhx er meget lav. Andelen har dog været nogenlunde stabil på stx gennem hele perioden 2013-2021, hvor den har været mere svingende på hhx
- *Øvrige sprog [side 58 i rapportens del II]:* Målt på elevtal hører de øvrige sprogfag, arabisk, japansk, russisk og tyrkisk, til blandt de mindste gymnasiale sprogfag. For alle disse fag gælder, at de aktuelt udbydes på ganske få skoler – det gælder i særdeleshed japansk og russisk. Dette har ikke ændret sig gennem perioden.

Gymnasieelevernes faglige niveau

Nedenfor findes en gennemgang af de væsentligste tendenser omkring gymnasieelevernes faglige niveau mellem 2010 og 2021. Elevernes faglige niveau afspejles i hvert fremmedsprogfags gennemsnitlige års- og prøvekarakter, som sammenholdes med et gennemsnit af de samlede års- og prøvekarakterer i alle fag. På den måde er det muligt at afgøre, om elevernes faglige niveau i sprogfagene er højere, lavere eller på samme niveau som det samlede gennemsnit af alle fag. Derudover vil det fremgå, om det faglige niveau i de forskellige fremmedsprogfag generelt er steget, faldet eller forblevet på samme niveau i perioden.

Generelt klarer eleverne sig bedre i deres årskarakterer end i deres prøvekarakterer. Dette er dog ikke en særlig tendens for fremmedsprogfag. Der er stor forskel på, hvordan de klarer sig på tværs af fag, niveauer og uddannelsesstyper. I det følgende opridses tendensen for hvert fremmedsprogfag.

- *Engelsk [side 28-31 i rapportens del II]:* Elevernes karakterer i engelsk på A-niveau er generelt højere end deres samlede gennemsnit for alle karakterer, hvor karaktererne på engelsk B-niveau er tættere på, eller lavere end, de samlede gennemsnit for alle karakterer. Både års- og prøvekarakterer i engelsk har generelt været stigende i perioden 2010-2021. Visse karakterer som eksempelvis stx B-niveau og hhx prøvekarakter A-niveau har dog været svingende i perioden.
- *Tysk [side 34-36 i rapportens del II]:* Der er en stærk tendens til, at eleverne med tysk fortsætter på A-niveau får højere karakterer i dette fag end det samlede karaktergennemsnit over alle deres fag. Det modsatte gør sig gældende for B-niveau. Der er dermed mærkbare forskelle mellem A- og B-niveaupræstationerne. Både års- og prøvekarakterer i tysk på stx og hhx samt prøvekarakteren på toårig hf har været stigende i perioden 2010-2021. Visse karakterer som eksempelvis hhx prøvekarakteren på A-niveau har dog været svingende i perioden. På hf-enkeltfag er den gennemsnitlige prøvekarakter lavere i 2021 end i 2010.

- *Fransk [side 40-43 i rapportens del II]:* Der er en stærk tendens til, at eleverne med fransk fortsætter A-niveau får højere karakterer i dette fagend det samlede karaktergennemsnit over alle deres fag. Det modsatte gør sig gældende for elever med fortsætter B-niveau og begynder A-niveau²⁸. Der er dermed mærkbare forskelle mellem præstationerne på A-niveau fortsætter og hhv. B-niveau fortsætter og A-niveau begynder. Både års- og prøvekarakterer i fransk på stx og hhx har været stigende i perioden 2010-2021. De fleste af gennemsnittene, særligt på hhx, har dog været svingende i perioden. De svingende tendenser har ligeledes gjort sig gældende for gennemsnittene på hf-enkeltfag, hvor prøvekarakteren på A-niveau begynder dog var højere i 2021 end i 2020. B-niveau-karaktererne var endt på samme niveau som 2010.
- *Spansk [side 46-48 i rapportens del II]:* Elevernes spansk karakterer har gennem perioden ligget mærkbart lavere end det samlede karaktergennemsnit for alle karakterer²⁹. Dette gælder særligt på hhx. Både års- og prøvekarakterer i spansk på stx og hhx har været stigende i hele perioden, men særligt i den sidste del. Dermed er gennemsnittene højere i 2021 end i 2010 på begge uddannelsesstyper. På både toårig hf og hf-enkeltfag har gennemsnittene været svingende. Der er kun medtaget data mellem 2010 og 2017, men trods udsving er karaktererne på begge uddannelsesstyper højere i 2017 end i 2010.
- *Italiensk [side 50-51 i rapportens del II]:* Karaktererne i italiensk A-niveau på stx har gennem det meste af perioden været lavere end det samlede gennemsnit for alle karakterer på stx. På italiensk B på hf-enkeltfag er tendensen modsat. Både års- og prøvekarakterer i italiensk på stx har været stigende i perioden 2010-2019. På hf-enkeltfag har prøvekarakteren været meget svingende i perioden 2010-2017, men er dog højere det sidste år end det første.
- *Latin [side 52-54 i rapportens del II]:* Stx-elevernes latinkarakterer på både A- og C-niveau har været højere end det samlede gennemsnit for alle stx-fag gennem langt det meste af perioden. Generelt er latin det fremmedsprogfag eleverne klarer sig bedst i. På stx ligger latinkaraktererne på både A- og C-niveau generelt højere end gennemsnittet for de øvrige karakterer. Dette gælder både ved års- og prøvekarakterer. Begge karakterstyper på begge niveau har været svingende gennem perioden, men var alle højere i 2021 end i 2010. Der kan ikke drages entydige konklusioner om niveauet i latin C-niveau på hf-enkeltfag. Prøvekarakteren har været svingende gennem hele perioden, men er endt på samme niveau i 2021 som i 2010.
- *Græsk [side 54-55 i rapportens del II]:* Årskarakteren i græsk har gennem hele perioden været højere end årskarakteren på tværs af alle stx-fag. Det samme har gjort sig gældende for prøvekarakteren siden 2015. Førhen var den hhv. lavere og på samme niveau som den gennemsnitlige prøvekarakter på tværs af stx-fag. Generelt har karaktererne været svingende, men både års- og prøvekarakterer var i 2021 højere end i 2010.
- *Kinesisk [side 57-58 i rapportens del II]:* Stx-elevernes kinesisk karakterer har gennem perioden ligget på nogenlunde samme niveau som det samlede gennemsnit for alle stx-fag. På hhx har det været mere svingende. Både års- og prøvekarakteren på stx samt prøvekarakteren på hhx er på

²⁸ Følgegruppen har undersøgt, hvorvidt der findes en tendens til, at eleverne med fransk begynder A generelt klarer sig dårligere end den gennemsnitlige gymnasieelev. Resultatet af undersøgelsen var, at eleverne ikke klarer sig dårligere generelt. Deres lavere karakterer er derfor umiddelbart kun knyttet til deres faglige formåen i fransk begynder A.

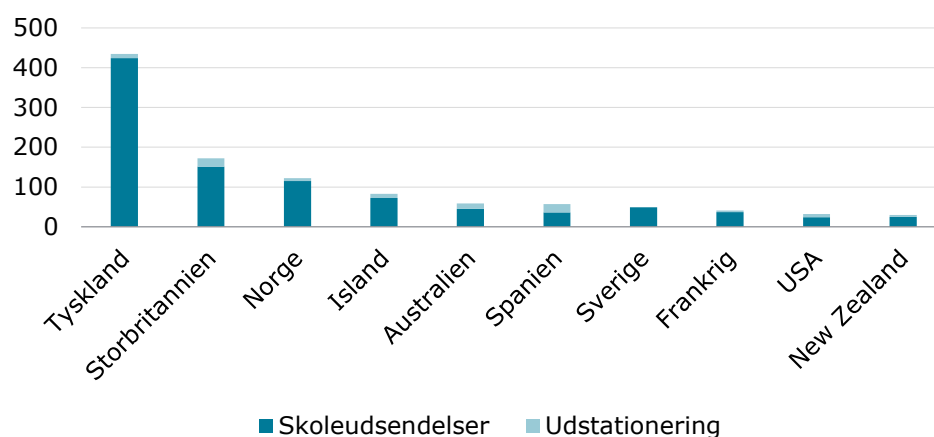
²⁹ Med udgangspunkt i skoleåret 2019 har følgegruppen undersøgt, hvorvidt der findes en tendens til, at eleverne med spansk A generelt klarer sig dårligere end den gennemsnitlige gymnasieelev. Resultatet af undersøgelsen var, at eleverne klarer sig dårligere generelt. Med de nuværende oplysninger er det ikke muligt at be- eller afkræfte, at deres lavere karaktergennemsnit skyldes deres faglige niveau i spanskfaget.

sammenlignelige niveauer i 2021 som i 2010. Den gennemsnitlige årskaracter på hxx var højere i 2021 end i 2010.

Fremmedsprog på erhvervsuddannelserne [side 60-64 i rapportens del II]

- De faglige udvalg for de enkelte uddannelser fastsætter bl.a. varighed, struktur og uddannelsens mål, samt øvrige rammer for undervisningens indhold, herunder eventuelle niveauekrav
 - De faglige udvalg bestemmer derfor, hvorvidt og hvordan fremmedsprogskompetencer skal indgå i uddannelserne
- På 37 ud af 101 erhvervsuddannelser indgår grundfaget engelsk på F-C-niveau
 - Faget skal bestås/gennemføres på grundforløbet som overgangskrav for, at eleven kan optages til skoleundervisningen i hovedforløbet
- Skolerne kan oprette fremmedsprog ud over engelsk som valgfag på grundforløbet. Alle erhvervsskoler skal udbyde undervisning i mindst et fremmedsprog ud over engelsk
- Ud over grundfaget fremmedsprog indgår engelsk, fransk og tysk som fag- eller brancherelaterede fremmedsprogskompetencer i flere af erhvervsuddannelsernes hovedforløb
- På erhvervsuddannelserne er det muligt at komme i praktik i udlandet (PIU). Det er særligt Tyskland og herefter Storbritannien, hvor eleverne får praktikforløb, hvilket fremgår af figur 6³⁰.

Figur 6: Oversigt over de ti lande eleverne hyppigst vælger PIU-ophold i, 2018

- Der mangler statistisk grundlag over, hvilke karakterer eleverne på erhvervsuddannelserne får både i de uddannelser, hvor fremmedsprog indgår som overgangskrav til et hovedforløb, og når der gennemføres et fremmedsprog på et hovedforløb, enten som obligatorisk fag eller som valgfag

Udbud af fremmedsprog på eux [side 64-65 i rapportens del II]

- Engelsk på C-niveau er obligatorisk i grundforløbets første del, mens engelsk på B-niveau er obligatorisk fag i hhv. hovedforløbet på tekniske eux-forløb og studieåret på merkantile eux-forløb
- I grundforløbet undervises eleverne i engelsk på C-niveau med afsæt i fagbilaget i grund- og erhvervsfagbekendtgørelsen, mens der undervises ud fra de gymnasiale læreplaner i engelsk på B-niveau og øvrige fremmedsprog hovedforløb og studieår
- Ud over engelsk indgår fremmedsprogene fransk, tysk, spansk og italiensk som mulige valgfag i fem uddannelser med eux

³⁰ Figur 6 og yderligere informationer om denne fremgår desuden af side 64 i rapportens del II.

Eux-elevernes faglige niveau [side 65 i rapportens del II]

- Eleverne med engelsk B på merkantil eux klarer sig gennemsnitligt bedre i engelsk end de samlet gør i øvrige fag
- Generelt klarer eleverne på den merkantile eux sig bedre i engelsk B end elever på teknisk eux-fag.

4.1.3 Videregående uddannelser

De videregående uddannelser dækker både professionsbacheloruddannelsen til lærer samt universitetsbachelor- og kandidatuddannelser, hvor sprog udgør en anseelig andel af de tildelte ECTS-point.

Udbud af fremmedsprog på læreruddannelsen [side 68-70 i rapportens del II]:

På læreruddannelsen er der mulighed for at udbyde engelsk, tysk, fransk og delvist spansk som undervisningsfag. I afsnittet indgår ikke data om engelsk som undervisningsfag, da engelsk som undervisningsfag udbydes jævnligt på alle professionshøjskoler.

Et undervisningsfag skal udbydes minimum ca. hvert tredje år, hvis den enkelte studerende skal have reel mulighed for at vælge det i løbet af den fireårige læreruddannelse. Det skal bemærkes, at der er forskel på udbud og oprettelse af undervisningsfag. Selvom en institution udbyder fx fransk, betyder dette ikke nødvendigvis, at undervisningsfaget oprettes.

- Inden for sprogfagene er der flest, der har undervisningsfag i engelsk og færrest, der har undervisningsfag i fransk
- *Tysk*: Der udbydes tysk som undervisningsfag på alle professionshøjskoler i perioden 2018-2023. Det er dog ikke alle uddannelsessteder, der udbyder tysk med jævne mellemrum, da uddannelsesstederne på Bornholm og i Hjørring ikke har udbudt tysk de seneste tre år og heller ikke planlægger at gøre det de kommende to år³¹
- *Fransk*: I perioden 2018-2020 er fransk som undervisningssprog kun oprettet på Københavns Professionshøjskole og VIA i Aarhus. Langt størstedelen af de studerende med fransk som undervisningssprog har læst i København, og der er kun få studerende i Aarhus.
- *Spansk*: Der er på nuværende tidspunkt kun Professionshøjskolen Absalon, der har mulighed for at udbyde spansk, i kraft af deres forsøg på læreruddannelsen i Roskilde

Fremmedsprog på universiteterne:

Status på fremmedsprogsuddannelserne på universiteterne er udarbejdet på baggrund af data fra optaget gennem Den Koordinerede Tilmelding (data om ansøgere, optag og adgangskvotienter) og ud fra data fra Danmarks Statistik (resterende data).

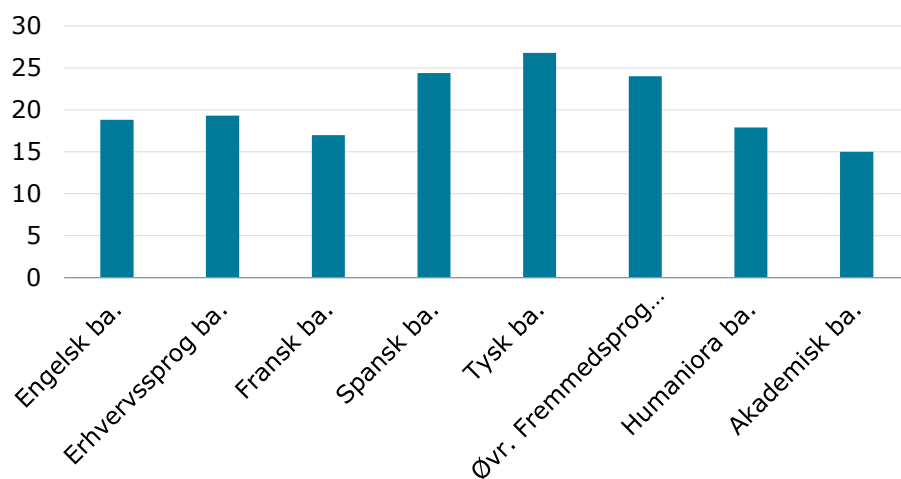
Grupperingen af sproguddannelser tager udgangspunkt i Uddannelses- og Forskningsministeriets uddannelsesgruppering af *Erhvervsprog* og *Fremmedsprog/Almene sprog*. Under fremmedsprog er en række store uddannelser opgjort særskilt, nemlig tysk, fransk, spansk og engelsk. "Øvrige fremmedsprog" er dermed de restende uddannelser i kategorien.

- I 2015 blev der udbudt og oprettet 32 forskellige akademiske bacheloruddannelser med sprog. I 2021 var dette antal faldet til 22

³¹ Studerende på uddannelsessteder, der ikke udbyder et bestemt undervisningsfag, kan få mulighed for at tage faget på et andet af professionshøjskolens uddannelsessteder eller at tage det på en anden professionshøjskole, evt. som e-læring.

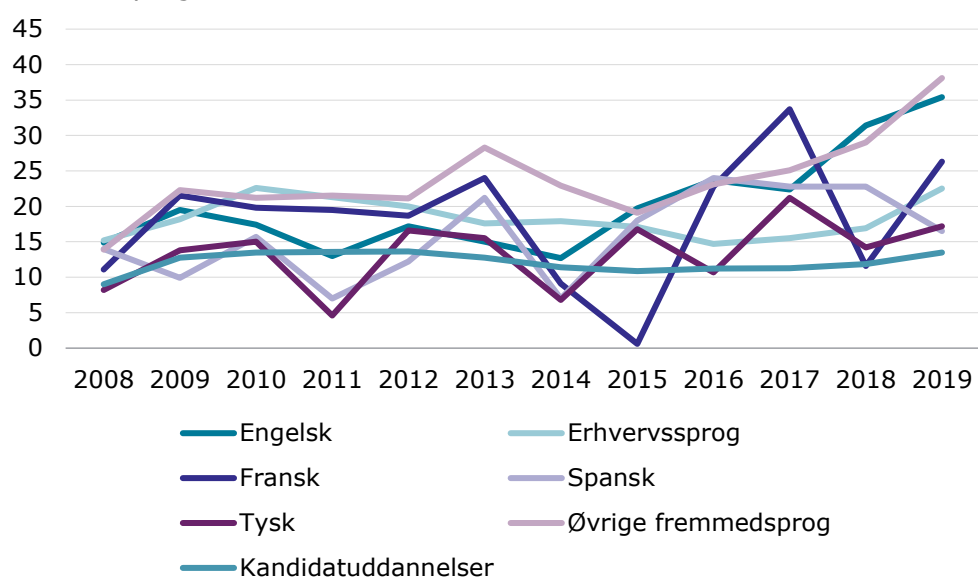
- *1. prioritetsansøgninger:* I 2020 fik erhvervsprog flest 1. prioritetsansøgere blandt sproguddannelserne. Blandt de almene sprog var der flest 1. prioritetsansøgere til engelsk. Inden for de sidste 10 år er der sket et fald i antallet af 1. prioritetsansøgere til sproguddannelserne. I de seneste år ser det imidlertid ud til, at faldet er aftaget og udviklingen er stabiliseret. Der er dog enkelte undtagelser, som bl.a. spansk, hvor faldet i antallet af 1. prioritetsansøgere først har stabiliseret sig fra 2019 [side 71-72 i rapportens del II].
- *Fuldførte:* Det højeste antal fuldførte kandidater er på erhvervsprog og engelsk, mens der er under 30 fuldførte kandidater med på hhv. fransk, spansk og tysk som hovedfag. Siden 2010 er antallet af fuldførte steget på engelsk, erhvervsprog og spansk, men er faldet på fransk, tysk og øvrige fremmedsprog [side 76 i rapportens del II]
- *Frafald, bachelorniveau:* På spansk, tysk og øvrige fremmedsprog er det i gennemsnit ca. hver fjerde studerende, der ikke gennemfører første studieår målt over perioden 2017-2019. Med undtagelse af studerende på fransk ses et højere frafald på sproguddannelserne end gennemsnittet af alle studerende på de humanistiske bachelorer [side 77 i rapportens del II]. Frafaldet på bacheloruddannelserne fremgår af figur 7.

Figur 7: Frafald i pct. efter 1. år på fremmedsprog ('store' sprog separat) og erhvervsprog samt HUM og total, bacheloruddannelser, 2017-2019

- *Udlandsophold:* I 2019 havde hver fjerde, der fuldførte en kandidatuddannelse i engelsk været på udveksling. På de øvrige sprogfag var det minimum 45 pct.. I hele perioden 2014-2019 har andelen fra engelsk, der tager på udveksling været lavere end blandt de øvrige sproguddannelser [side 78 i rapportens del II]
- *Ledighed:* I 2019 lå ledighedsgraden for alle dimittender fra kandidatuddannelser på 13,5 pct.. Ledigheden på samtlige fremmedsprogsuddannelser lå mellem 16,5 og 38,1 pct. og var dermed højere. I størstedelen af perioden 2008-2019 ligger ledigheden på sproguddannelserne over den generelle ledighed for kandidater. Der ses i perioden ses store udsving i ledighedsgraden. Dele af årsagen til udsvingene er med høj sandsynlighed de små populationer [side 79 i rapportens del II]. Ledighedsgraden på de forskellige fremmedsprogsuddannelser mellem 2008 og 2019 fremgår af figur 8.

Figur 8: Gennemsnitlig ledighedsgrad (i procent) i 4.-7. kvartal for dimittender fra sproguddannelser fordelt på afgangår på fremmedsprog ('store' sprog separat og erhvervsprog, kandidatuddannelser

- *Branchebeskæftigelse:* Størstedelen af dimittenderne fra erhvervsprog finder beskæftigelse i den private sektor, mens dimittender fra de 'store' almene sprog i højere grad finder beskæftigelse i den offentlige sektor. Siden 2014 er andelen, der finder beskæftigelse i den private sektor steget på alle fremmedsprogsuddannelser [side 79-80 i rapportens del II]

5 Fremmedsprogsområdet udfordringer og følgegruppens anbefalinger

Følgegruppen har til opgave årligt at gøre status på udviklingen inden for sprogområdet, herunder den sprogindeks som indgår i de seneste års reformer samt monitorere initiativerne i *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet*. I den forbindelse skal følgegruppen anlægge et helhedssyn på sprogfagene og –uddannelserne og i særlig grad have blik for:

- Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet
- Udbud og valg af fremmedsprog (Skolernes udbud og elevernes valg af fremmedsprog i grundskolen. Institutionernes udbud og elevernes/de studerendes valg af fremmedsprog i gymnasiet og på de videregående uddannelser, herunder, hvor mange der vælger sprog og sproglige uddannelser, samt hvilke sprog der vælges)
- Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau
- Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

5.1.1 Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet

Overgangsproblematikkerne er overordnet nogle af de største udfordringer, der findes på fremmedsprogsområdet. Det skyldes, at udfordringerne i sagens natur går på tværs af uddannelsesniveauer og dermed følger elever og studerende, som beskæftiger sig med fremmedsprog gennem flere dele af uddannelsessystemet. Dermed kan en problematik på grundskoleområdet følge en elev/studerende hele vejen videre i dennes uddannelsesliv. Følgegruppen finder, at det er vigtigt, at der i sprogundervisningen er en tydelig sammenhæng og faglig progression i overgangene mellem grundskolen og ungdomsuddannelser og til de videregående uddannelser. Følgegruppen finder på denne baggrund, at der på sprogområdet er potentiale for at styrke overgange mellem de forskellige uddannelsesområder.

Følgegruppen anbefaler:

- at flere kommuner og regioner udarbejder lokale sprogstrategier³², med inddragelse af det offentlige- og private erhvervsliv, byggende på det arbejde, NCCF er i gang med.
- at der nedsættes en arbejdsgruppe som skal undersøge, hvordan overgangen mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne (med fokus på fremmedsprog) styrkes
- at kortlægge og analysere, hvordan den fremmedsprogsfaglige progression i overgange mellem uddannelsesniveauerne kan styrkes, fx ved en forskningsinformeret undersøgelse af curriculum på tværs af uddannelsesområderne
- at undersøge og afgøre, om der findes internationale indsatser vedrørende overgangsproblematikker, som kan overføres til en dansk kontekst. Derudover bør der indsamles viden om tidligere og eksisterende indsatser i Danmark.

³² Det er afgørende, at sprogstrategierne ikke bliver en påtvunget opgave, men at de skabes på en måde, som passer til de enkelte aktører, så de lettere kan inkorporeres i de respektive kommuner og regioner og ikke blot bliver til bud på planer, som aldrig udføres i praksis.

5.1.2 Udbud og valg af fremmedsprog

Følgegruppen finder, på baggrund af gennemgangen af de centrale data, at der er udfordringer både i forhold til det generelle udbud af fremmedsprog og elever og studerendes valg af fremmedsprog. I det følgende udpeger følgegruppen et antal konkrete udfordringer og anbefaler desuden initiativer, der kan bidrage til løsninger, dels overordnet, og dels for de enkelte uddannelsesområder.

Antallet af elever, der vælger et fremmedsprog på et givet uddannelsesniveau, kan påvirke størrelsen af den mulige population, der på de følgende uddannelsesniveauer har mulighed for at uddanne sig inden for et givet fremmedsprog og eksempelvis blive grundskole- eller gymnasielærere eller få det pågældende fremmedsprog som tillægskompetence i forbindelse med uddannelse i et andet fag.

Følgegruppen anbefaler overordnet:

- at undersøge, hvad der motiverer elever og studerende til at til- eller fravælge sprogfagene på tværs af alle uddannelsesområder. Dette kan eventuelt være i form af et metastudie over de undersøgelser (herunder specialer og ph.d.-afhandlinger), som allerede findes inden for området
- på basis af ovenstående undersøgelse, samt data fra frafaldsundersøgelser, at styrke vejledningen i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelser samt ungdomsuddannelser og videregående uddannelser med fokus på at opbygge og fastholde interessen for sprog, så elever og studerende i højere grad vælger fremmedsprog.
- at indsamle erfaringer om, hvordan sprog og andre fagligheder kan integreres på de forskellige uddannelsesområder, så sprog fremover i højere grad kan blive en tillægskompetence for elever og studerende, der ønsker at uddanne sig inden for eksempelvis naturvidenskab. På det videregående uddannelsesområde kan der med fordel søges inspiration fra Finland, hvor sprog som tillægskompetencer indgår fagintegreret i obligatoriske kurser med ECTS-point. Der kan også henvises til erfaringerne med fagintegrerede sprogkompetencer i Sprogstrategisk satsning på Københavns Universitet (2013-2018), samt Roskilde Universitets udbud af fagintegrerede sprogkompetencer i Sprogprofilen (2010-). Herudover har NCCF bevilget et større, eksplorativt projekt om *Modeller for Undervisning i Sprog som Tillægskompetence (MUST)*
- at styrke mulighederne for kortere udlån eller udveksling af lærere, således at eksempelvis grundskoler kan låne en gymnasielærer. Udlånet eller udvekslingen vil samtidig bidrage til at etablere en bedre indsigt i udfordringerne ift. fremmedsprogsundervisningen, der opleves på de forskellige uddannelsesniveauer
- at der indføres modeller, der sikrer, at sprogudbuddet styrkes op igennem hele uddannelsessystemet. Dette kan eksempelvis gøres gennem tilskud, hvor gymnasier samt læreruddannelser belønnes for at oprette små sprogfag, en model, der allerede benyttes inden for naturfag
- at der indsamles viden om omfanget af samlæsning af sprogfag på tværs af videregående uddannelsesinstitutioner og årgange, herunder med henblik på at afdække, om fremmedsprogsundervisningen på videregående uddannelser kan gøres mere fleksibel. Dette kan ligeledes videreføres til det gymnasiale område fx gennem forsøg

I det følgende fremgår følgegruppens anbefalinger på hhv. grundskoleområdet og læreruddannelsen, ungdomsuddannelserne og endeligt de videregående uddannelser.

Grundskole

Engelsk og tysk udbydes bredt i hele landet på alle skoler. Det følger af, at skolerne ifølge folkeskoleloven skal tilbyde engelsk og tysk. Derimod er det valgfrit, om skolerne vil tilbyde fransk.

I dag er det primært muligt at vælge fransk i folkeskolen i hovedstadsområdet. For eksempel er det, ifølge en opgørelse foretaget af NCCF, i Region Nordjylland kun muligt at vælge fransk på to ud af 149 skoler. Tilsvarende er det kun i København og til dels Aarhus, at der regelmæssigt oprettes hold med fransk som undervisningsfag på læreruddannelserne. Der mangler grundlæggende viden om, hvorvidt

det begrænsede udbud af fransk i grundskolen og på læreruddannelsen skyldes manglende interesse for faget hos eleverne, eller om udfordringerne skyldes, at der ikke findes lærere, der kan varetage undervisningen eller andre rammebetingelser, fx jobsikkerhed i områder med minimalt udbud af fransk i skolerne.

Børne- og Undervisningsministeriet igangsatte i 2017 forsøg med spansk som treårigt valgfag i 7. til 9. klasse (3. fremmedsprog), som forløber frem til 2023. I skoleåret 2020/21 er der ni kommuner, der udbyder spansk i grundskolen i en treårig forsøgsordning. Følgegruppen vurderer, at det nuværende udbud af spansk i grundskolen ikke kan understøtte etablering af spansk som fortsættersprog i de gymnasiale uddannelser, hvilket udgjorde et af formålene med forsøget.

Følgegruppen anbefaler:

- at der aktivt tages stilling til ambitionerne for udbud af spansk i grundskolen i forlængelse af forsøgsordningen, der udløber i 2023 og – såfremt der er politisk opbakning til dette - hvordan spansk i grundskolen kan udgøre et grundlag for spansk som fortsættersprog i gymnasiet, samt hvordan det kan sikres, at spansk kan udbydes som undervisningsfag i læreruddannelsen på permanent basis.
- at det overvejes at gøre mundtlig fransk og tysk til obligatoriske prøvfag i grundskolen, da det kan ændre elevernes syn på fagene, at de ændres fra udtræksfag

Ungdomsuddannelse

Tilslutningen til de sproglige studieretninger på stx og htx er lav (8 pct. på stx og 1 pct. på htx i 2021), når den sammenlignes med øvrige hovedområder såsom naturvidenskab og samfundsvidenskab. Derudover vanskeliggør strukturen på hf, htx, eux og erhvervsuddannelserne modtagelsen af undervisning i 2. fremmedsprog. Dermed er der meget få fra disse uddannelser, som har mulighed for at tilegne sig sprog som dobbeltkompetence, og særligt betyder fraværet af 2. fremmedsprog på hf, at mange hf-studenter ikke umiddelbart har mulighed for at vælge sprogfag på læreruddannelsen.

Gymnasireformen har ikke haft den ønskede effekt om at få flere elever til at vælge fremmedsprog, bortset fra stigningen af elever med Latin C. Bindingerne i studieretningerne begrænser i stedet elevernes mulighed for at vælge sprog (særligt på A-niveau), og kun få af de centralt fastlagte studieretninger, der udbydes, på stx og htx indeholder fransk, italiensk og spansk. Dermed får eleverne ofte kun mulighed for at vælge fagene som 2. obligatoriske fremmedsprog, hvilket begrænser muligheden for flere fremmedsprogfag. Det medfører desuden, at fremmedsprogfagene ofte ikke fylder i tværfaglige forløb og større skriftlige opgaver på gymnasierne, fordi disse typisk er knyttet til elevernes studieretninger. Det svækker elevernes mulighed for at integrere sprog med andre fagligheder på disse uddannelser. Desuden er der sket et fald i andelen af elever, som vælger tysk og engelsk på A-niveau mellem 2013 og 2021. Dermed færdiggør færre elever nu gymnasiet med meget stærke fremmedsprogskompetencer.

Institutionernes udbud af sproglige studieretninger og fremmedsprogfag samt elevernes valg af gymnasiale fremmedsprogfag som græsk, kinesisk, japansk, russisk, arabisk og tyrkisk er relativt begrænset. Det medfører, at meget få elever på en årgang har disse fag stående på eksamensbeviset.

Følgegruppen anbefaler:

- at mulighederne for at kombinere øvrige studieretninger med sprog styrkes. Dette kan eksempelvis ske ved at give ekstra taxameter til små sproghold på linje med latin eller at understøtte dem økonomisk på anden vis (som pulje)
- at mulighederne for at modtage undervisning i 2. fremmedsprog tilsvarende øges på htx, hf, eux og erhvervsuddannelserne fx ved at institutionerne, der udbyder hf, modtager ekstra taxameter ved

oprettelse af en sproglig fagpakke, eller at de faglige udvalg på erhvervsuddannelserne overvejer, om der i forbindelse med PIU skal tilbydes/udvikles komprimerede kurser med brugssprog.

- at det overvejes, hvordan mulighederne for at løfte fortsættersprog fra B- til A-niveau på stx og htx styrkes i højere grad. Dette særligt fordi andelen af stx-elever med tysk A og engelsk A er mærkbar formindsket mellem 2013 og 2021, og andelen af fransk fortsættersprog A er så lille
- at der indsamles viden om praksis, muligheder og barrierer for samlæsning på tværs af skoler samt udlån af lærere til grundskoler i fx fransk for at sikre udbud. Dette kan ske gennem etableringen af en arbejdsgruppe med deltagelse af eksempelvis kommuner og regioner.

Videregående uddannelse

Selvom tysk udbydes bredt i grundskolen, er der store regionale forskelle på kompetencedækningen. Dertil kommer, at kompetencedækningsgraden, ifølge den nylige undersøgelse foretaget af EPINION for NCFE, af den aktuelle og fremtidige lærersituation i grundskolens og gymnasiets fremmedsprogfag, vil være faldende frem mod 2039/40³³. Der er således behov for at tiltrække flere lærere til tyskfaget, hvis den nuværende grad af kompetencedækning skal fastholdes.

På universiteterne er antallet af uddannelser med fremmedsprog og kulturstudier som genstandsområde faldet markant i de sidste år³⁴. Samtidig er universiteternes fremmedsprogsuddannelser udfordret af, at ledigheden for nyuddannede er højere end på mange andre fagområder, inklusive gennemsnittet for humanistiske uddannelser. Det har ført til, at antallet af studiepladser på flere af sproguddannelserne er begrænset som følge af dimensionering.

Undersøgelser peger på, at virksomhederne ser et behov for medarbejdere, der har fremmedsprog som tillægskompetence, hvilket vil sige, at medarbejderne har solide sprogkompetencer i samspil med en given kernefaglighed³⁵. Tillægskompetencer kan aktuelt kun i mindre omfang opnås på de videregående uddannelser og i endnu mindre grad i regi af efter- og videreuddannelse. Aktuelt er muligheden primært den såkaldte "tompladsordning", som kun har ret begrænset omfang. Det har vist sig vanskeligt datamæssigt at fastlægge, både hvor mange der opnår tillægskompetencer, og hvor stor efterspørgslen på sprog som tillægskompetence reelt er.

Følgegruppen anbefaler:

- at flere lærerstuderende gives mulighed for at vælge tysk, fransk og spansk som undervisningsfag. Det kan undersøges, om det er muligt for studerende at modtage undervisning i faget på en anden institution end den, de er indskrevet ved, hvis faget ikke er udbudt der. Det kunne overvejes, om et eventuelt delvist virtuelt tilbud kunne bidrage positivt.
- at undersøge muligheden for at opnå økonomisk støtte til etablering af mindre sproghold på læreruddannelsen, særligt med henblik på at øge udbuddet af fransk, hvor der er få ansøgere uden for Storkøbenhavn
- at erfaringerne med samarbejde om forskellige typer af sproguddannelser på tværs af de videregående uddannelsesinstitutioner belyses. Dette for at kunne pege på, hvordan videndeling kan styrkes og etablering af nye samarbejder kan fremmes. Det kan eksempelvis ske i en arbejdsgruppe mellem universiteterne og professionshøjskolerne.

³³ [https://ncff.dk/fileadmin/NCFF/Dokumenter/RAPPORT - Kortlaegning af fremmedsprog i uddannelsessektoren - 2021.pdf](https://ncff.dk/fileadmin/NCFF/Dokumenter/RAPPORT_-_Kortlaegning_af_fremmedsprog_i_uddannelsessektoren_-_2021.pdf)

³⁴ <https://www.akademikerbladet.dk/aktuelt/2019/december/paa-bare-fem-aar-er-32-sprog-og-kulturfag-lukket>

³⁵ Se eksempelvis analysen *Fremmedsprog og dobbeltkompetencer er vigtige for danske virksomheder* fra Dansk Industri: <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2021/9/fremmedsprog-og-dobbelkompetencer-er-vigtige-for-danske-virksomheder/>

5.1.3 Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau

Et af formålene med fremmedsprogsuddannelserne er, ifølge *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet*, at understøtte erhvervslivets efterspørgsel og uddanne dygtige sprogfolk. I det følgende gennemgår følgegruppen et antal konkrete udfordringer og anbefaler mulige løsninger.

Til trods for en høj kompetencedækningsgrad i grundskolen, ses der stigende anvendelse af lærere med andre kvalifikationer end undervisningskompetence fra læreruddannelsen i fremmedsprogsundervisningen. Det er ikke muligt for følgegruppen at vurdere, hvordan og hvorvidt det har en effekt på elevernes udbytte af undervisningen. Følgegruppen oplever dog, at der er anledning til at drøfte, hvordan grundskolelærernes sprogfaglige kompetencer kan løftes yderligere, herunder om deres muligheder for faglig opkvalificering er tilstrækkelige. Følgegruppen har desuden fundet anledning til at drøfte det faglige niveau for flere sprogfag på de gymnasiale uddannelser. Elevernes karakterniveau i fransk, italiensk og spansk begynder A på stx og hhx er lavere end det samlede gennemsnit for alle fag på hhv. stx og hhx. Det tyder på, at elevernes faglige udbytte og indsats ikke er tilstrækkeligt store i fremmedsprogfagene. Der findes en sammenlignelig tendens i tysk og fransk fortsættersprog B på både stx og hhx.

Der er for få ansøgere med stærke sprogkompetencer, der søger universiteternes fremmedsprogsuddannelser, og for mange studerende, der optages, falder fra undervejs i deres sproguddannelse. Samtidig har de sprogkandidater, der uddannes systematisk haft en høj ledighed i sammenligning med øvrige nyuddannede kandidater. De faglige sprogmiljøer på universiteterne og læreruddannelserne er kendetegnet ved ofte at være små. Følgegruppen finder det væsentligt, at sættes ind ift. at reducere frafald og styrke de faglige miljøer på universiteternes sproguddannelser, herunder med henblik på at øge antallet af 1. prioritetsansøgere.

Følgegruppen anbefaler:

- at der etableres et bedre overblik over kvalitet og valg på fremmedsprogsområdet på tværs af uddannelsessystemet gennem dataindsamling, metastudier og forskning på området,
- at kompetencedækningsgraden i indskoling og på mellemtrinnet øges, så den svarer til det nuværende niveau i udskoling
- at det ved justeringen af læreruddannelsen afklares, om det sprogfaglige kan prioriteres højere fx ved at øge antallet af undervisningstimer og/eller ECTS-point på sprogfagene³⁶,
- at der på baggrund af NCFE's kortlægning af efter- og videreuddannelsesområdet tages stilling til, hvordan udbuddet af og mulighederne for at deltage i efter- og videreuddannelse for fremmedsprogsfolk i grundskolen kan styrkes ud over NCFE's nyligt udviklede Fremmedsprogsvejlederuddannelse.
- at gymnasierne opfordres til systematisk at arbejde med at styrke elevernes niveau i ovenstående sprogfag, skriftligt såvel som mundtligt, fx ved at etablere sprogcaféer eller mentorordninger i samarbejde med de af skolens elever, som har faget på fortsætter A-niveau eller eventuelt sprogstuderende på videregående uddannelser. Gymnasierne kan eventuelt indgå i fællesskaber, hvor der deles ud af gode erfaringer, så disse kan spredes til andre institutioner
- at de aktuelle eksamensformer og deres fokus undersøges, og at det i den forbindelse afgøres, om der skal finde ændringer sted, herunder om der skal skabes en skriftlig prøve i B-niveau fortsættersprog, så fagets prøver for samme status som eksempelvis engelsk B og matematik B

5.1.4 Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Følgegruppen finder, at der er begrænset viden om arbejdsmarkedets efterspørgsel efter fremmedsprogskompetencer både som hoved- og tillægskompetence, hvilket gælder for ansøgere på

³⁶ Anbefalingen blev imødekommet delvist gennem den politiske aftale på det videregående uddannelsesområde, hvor fremmedsprogsuddannelserne i alt blev tildelt 40 millioner kroner. Ud af disse blev der afsat 8 millioner kroner til intensive sprogfagforløb i tysk og fransk på læreruddannelsen. Ordningen er dog tidsbegrænset, og der er ikke ECTS-point tilknyttet.

alle uddannelsesniveauer. Særligt for erhvervsuddannelserne er der brug for at afklare behovet for yderligere fremmedsprogskompetencer. Ikke desto mindre udgav Dansk Industri i september 2021 en opgørelse, som baserede sig på en rundspørge blandt 565 af deres relevante medlemmer, som viste, at de om fem år forudser et stort behov for engelsk- og tyskkompetencer³⁷.

Følgegruppen anbefaler:

- at arbejdsmarkedets nuværende og fremtidige efterspørgsel efter fremmedsprogskompetencer ift. engelsk, tysk og fransk og eventuelt øvrige sprog afdækkes yderligere i samarbejde med centrale interessenter og arbejdsmarkedets parter. Eventuelt kan det undersøges, hvilke kompetencer inden for fremmedsprog arbejdsmarkedet vil kunne få brug for inden for den nærmeste årrække
- at de faglige udvalg på erhvervsuddannelserne opfordres til at tage aktiv stilling til, om der er yderligere behov for fremmedsprog i de enkelte uddannelser, som et parameter af betydning for beskæftigelse og konkurrenceevne i den løbende justering af erhvervsuddannelserne.

³⁷ Undersøgelsen præsenteres i mere detaljeret grad i rapportens del II på side 78.

6 Bilag

6.1 Bilag A: Kommissorium for følgegruppen til regeringens sprogstrategi

Baggrund

Regeringen har i den nationale strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet besluttet, at der skal etableres en følgegruppe for fremmedsprog.

Formål

Følgegruppen skal årligt gøre status over udviklingen inden for sprogområdet, herunder den sprogindsats, som indgår i de seneste års reformer samt monitorere initiativerne i sprogstrategien.

Følgegruppen skal anlægge et helhedssyn på sproguddannelserne/sprogfagene og skal i særlig grad have blik for:

- Overgangsproblematikker i uddannelsessystemet
- Skolernes udbud og elevernes valg af fremmedsprog i grundskolen
- Institutionernes udbud og elevernes/de studerendes valg af fremmedsprog i gymnasiet og på de videregående uddannelser, herunder, hvor mange der vælger sprog og sproglige uddannelser, samt hvilke sprog der vælges.
- Uddannelsernes kvalitet og elevernes faglige niveau.
- Arbejdsmarkedets behov for sprogkompetencer

Det Nationale Center for Fremmedsprog skal årligt udarbejde anbefalinger til den videre indsats på sprogområdet. Disse anbefalinger skal indgå i følgegruppens arbejde. Anbefalinger kan bl.a. gå på at opstille konkrete delmål til opnåelse af sprogstrategiens to målsætninger:

Målsætning 1: Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer udover engelsk.

Målsætning 2: Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne.

Der skal fastlægges centrale indikatorer, som kan understøtte følgegruppens arbejde.

Organisering

Undervisningsministeriet er formand for følgegruppen og forestår sekretariatsbetjening med bistand fra Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Følgegruppen kan etablere arbejdsgrupper.

Følgegruppen er nedsat frem til og med 2. kvartal 2023 og mødes 1-2 gange årligt.

Første møde i følgegruppen forventes afholdt i efteråret 2018.

Sammensætning

Det fremgår af den nationale strategi for fremmedsprog, at følgegruppen skal bestå af Det Nationale Center for Fremmedsprog, Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, aftagere i erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne samt interessenter fra det kommunale og regionale område. Der lægges vægt på, at der blandt følgegruppens medlemmer er repræsentanter som til dagligt underviser elever og studerende.

På den baggrund sammensættes følgegruppen på følgende måde:

- 1 repræsentant fra Undervisningsministeriet (formand)
- 1 repræsentant fra Uddannelses- og Forskningsministeriet
- 2 repræsentanter fra Det nationale center for fremmedsprog.
- 1 repræsentant fra Dansk Industri. Udpeges af Dansk Industri
- 1 repræsentant fra Dansk Erhverv. Udpeges af Dansk Erhverv
- 1 repræsentant fra Kommunikation & Sprog. Udpeges af Kommunikation & Sprog
- 2 repræsentanter fra universiteterne Udpeges via Danske Universiteter.
- 2 repræsentanter fra professionshøjskolerne. Udpeges via Danske Professionshøjskoler
- 1 repræsentant fra erhvervsskolerne. Udpeges af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
- 1 repræsentant fra det gymnasiale område. Udpeges af Danske Gymnasier
- 2 repræsentanter fra de faglige foreninger for sprog på det gymnasiale område. Udpeges af Gymnasiernes Lærerforening
- 2 repræsentanter fra de faglige foreninger for sprog på grundskoleområdet. Udpeges af Danmarks Lærerforening
- 1 repræsentant fra grundskolen. Udpeges af Skolelederforeningen.
- 1 repræsentant fra Kommunernes Landsforening. Udpeges af Kommunernes Landsforening
- 1 repræsentant fra Danske Regioner. Udpeges af Danske Regioner
- Hanne Leth Andersen - formand for Undervisningsministeriets arbejdsgruppe til sprogstrategien

6.2 Bilag B: Oversigt over medlemmer af følgegruppen til regeringens sprogstrategi

Medlemmer af følgegruppen	Organisation
Jens Refslund Poulsen, kontorchef (formand)	Børne- og Undervisningsministeriet
Pernille Ulrich, kontorchef	Uddannelses- og Forskningsministeriet
Hanne Leth Andersen, rektor (formand for BUVM's arbejdsgruppe til sprogstrategien)	Roskilde Universitet
Mette Skovgaard Andersen (øst) Hanne Wachter Kjærgaard (vest)	Det Nationale Center for Fremmedsprog
Ron Amir, konsulent	Dansk Industri
Mads Eriksen, Uddannelses- og forskningspolitisk chef	Dansk Erhverv
Per Lindegaard Hjorth	Kommunikation og Sprog
Simon Møberg Torp, dekan Lotte Dam, lektor	Syddansk Universitet Aalborg Universitet (repræsenterer Danske Universiteter)
Line Møller Daugaard, docent Lis Madsen, institutleder	VIA University College Københavns Professionshøjskole
Vibeke Thornvig Johnsen, rektor Elsebeth Austin, rektor	U/Nord Hjørring Gymnasium
Maria Kindt, lektor Helene Caprani, lektor	GL (repræsentanter for de faglige foreninger i gymnasiet)
Lena Smith Boysen Tine Lund	Danmarks Lærerforening (repræsentanter fra de faglige foreninger på grundskoleområdet)
Dorte Andreas, næstformand	Skolelederforeningen
Maya Ryevad Lauritzen, konsulent Henrik Lodberg, kontorchef	Danske Regioner
Christian Lamhauge Rasmussen, chefkonsulent	Kommunernes Landsforening
Landssammenslutningen af Handelsskoleelever Danske skoleelever Danske Gymnasieelevers Sammenslutning Erhvervsskolernes Elevorganisation	
Sofie F. Villadsen	Studentforum UC
Jacob Blasius	Danske Studerendes Fællesråd

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET